

Turistické noviny **KRKONOŠE**

2025

JARO
LÉTO
PODZIM

NEJHEZČÍ VÝHLED NA SNĚŽKU NENÍ Z VRCHOLU

Destinační společnost Krkonoše

Krkonošský národní park střeží

Krkonošský národní park, založený v roce 1963, je ochranným štítem přírody Krkonoš. Střeží příběh jedinečné krajiny, který se píše již od období starohor a do nějž v posledních staletích zasahuje také lidská ruka. Kombinace v Evropě ojedinělých přírodních poměrů a působení člověka vytvořila z Krkonoš prostředí, které je neobyčejně různorodé. Lesy, kvetoucí louky, mokřady, vodopády, druhy rostlin a živočichů, které jinde než v Krkonoších nenajdete, a tundra jsou nejvýznamnějšími a nejobdivovanějšími fenomény.

Važme si každého kroku těmito vzácnými místy, kde dodnes vládne příroda a utváří je tak, jak sama uzná za vhodné. Je dost silná na to, aby čelila kůrovci, větrným kalamitám či lavinám, ale příliš křehká na nekonečný boj s bezohledným člověkem.

Procházejme domovem ohrožených a vzácných druhů rostlin a zvířat s pokorou zvaného návštěvníka. Naslouchejme příběhům, které hory šeptají. Pochopíme, že jejich ochrana je naším společným úkolem i posláním.

Čím je krkonošská příroda jedinečná a co je třeba ochraňovat

Tundra

Tundra ve finštině znamená „holý kopec“, a tak ji najdete na samých vrcholcích hor. Prolnutím arktického (polárního) a alpského vlivu vzniklo unikátní prostředí, které je tím nejcennějším pokladem Krkonošského národního parku. **Ve vysokohorské izolaci vznikl ostrov tundry v srdci Evropy.** A jak poznáte, že procházíte tundrou? Pokud louky

Mužské kameny (1 417 m)

poseté barevným kvítím vystřídala rašeliniště a kamenná moře porostlá lišejníkem, pokud se les skrčil do podoby nízké kleče, protože tu pořád ostře fouká a chlad leze pod kůži, jste tu správně.

Rašeliniště a mokřady

Krkonošská vrchovištní rašeliniště jsou tichými strážci vody, přírodními archivy, kde z minulosti vyrůstá nový život. Jsou měkká a hebká na pohled, zvlášť když je zdobí **kvítky suchopýru**. Ale atmosféra těchto míst je hustá stejně, jako rašelina, do které by nikdo z nás šlápnout nechtěl. Projít se kolem nich našťestí můžete bezpečně a suchou nohou po povalových chodnících.

Černohorské rašeliniště

Pro svou výjimečnost jsou krkonošská vrchovištní rašeliniště (Úpské a Pančavské) zařazena mezi **nejvýznamnější mokřady světa**. Protože je člověk nikdy nedokázal využít, jsou nyní opravdovou divočinou.

Květnaté horské louky

Krkonošské louky jsou barevným a živoucím herbářem zdejší květeny. Jsou dílem člověka a bez jeho péče se neobejdou ani dnes.

Na slunných vlhkých místech kvete **zvonek český**. K nejzácnějším lučním druhům patří violka sudetská, **hořec tolitovitý**, jestřábník oranžový a mnoho dalších.

Krkonošské „pěkné“ lesy

Jak vypadá takový pěkný les? Neuspořádaně a divoce. Pěkný les je hustý, aby byl pro vítr špatně prostupný. Jako větrolamy slouží vysoké stromy, které rostou na první pohled bez ladu a skladu. V pěkném lese uvidíte malé semenáčky, ale i stářím uschlé a popadané stromy. Mrtvé stromy jsou totiž zásobárnou živin pro nové rostlinky, a tak je důležité je v lese ponechat a neodvážet. Alespoň ne všechny. Pěkný les je také druhově bohatý. Rostou v něm smrky, buky, jedle a další druhy. Když do takového lesa vpadne kůrvec a zničí smrky, pořádku tu toho ještě dost zbyde. Pěkný les je zdravý, odolný a je v něm všeho tak akorát.

Horské řeky, bystřiny a vodopády

Mumlavský vodopád

Obdivujte dravou horskou vodu ve všech jejích podobách! V Krkonoších pramení Labe a hned pár kilometrů od prameniště padá přes hranu Labských jam v podobě Labského vodopádu. Mumlava tvoří obří hrnce a také nejvodnatější ze všech vodopádů – Mumlavský. Pančavský vodopád je nejvyšší nejen v Krkonoších, ale v celé republice. Bystřiny a potůčky živěné sněhem se linou lesy i údolími a jejich tůně lákají k osvěžení i v parném létě.

Krkonošská flora

Drsnou tvář Krkonoš zjemňuje křehká elegancie rostlinného světa. Ty nejhouževnatější druhy přežívají i v nelitostných podmínkách tundry. Patří k nim například **pampeliška krkonošská** nebo **rozrazil chudobkovitý**, kteří si troufají růst i na úbočích Sněžky.

křehkou přírodu Krkonoš

Čím níž z krkonošských hřebenů sejdete, tím živější krajinou budete procházet. Srázy ledovcových karů zdobí červenými plody **jeřáb sudetský**, podél cest zahlédnete modrořálové květy erbovní rostliny Krkonoš, **hořce tolitovitého** a louky nižších poloh jsou domovem řady druhů orchidejí.

Hořec tolitovitý

Fauna Krkonoš

V Krkonoších žije téměř šestnáct tisíc druhů živočichů. K těm nejzácnějším patří endemické druhy, které jinde na světě nenajdeme. Celebritou mezi endemity je **vřetenovka krkonošská**. Symbolem národního parku je takzvaný černý rytíř, **tetřevík obecný**. Patří

Tetřevík obecný

k nejohroženějším druhům, a pokud jej budou lidé v jeho domově rušit, pravděpodobně do roku 2040 vyhyne.

FAQ o Krkonošském národním parku a chování v něm

■ Co je to klidové území a jak se v něm chovat?

Klidové území pokrývá nejcennější partie národního parku, které tedy vyžadují nej přísnější stupeň ochrany. Je to asi 20 procent z celkové rozlohy KRNAP. Že vstupujete do takové oblasti poznáte podle značení v terénu. U cesty vás na to upozorní zelená smaltová cedule na dřevěném sloupku. V terénu to je pak pásové značení, které je umístěno na stromech a má podobu červených pruhů. Horní je po celém obvodu kmene a spodní jen do poloviny. Vidíte-li dva pruhy, stojíte mimo klidové území, vidíte-li jeden, ocitli jste se v klidové zóně.

V klidovém území je nezbytné dodržovat především základní pravidlo: ZŮSTAŇTE NA CESTĚ!

■ Proč se v Krkonošském národním parku nesmí jezdit na kole všude?

Protože zákon o ochraně přírody a krajiny říká, že na kolech nelze v národním parku jezdit nikde jinde než po vyhrazených trasách. Správa KRNAP proto vyhradila více než 400 km oficiálních cyklotras. Další stovky tras čekají mimo území parku, například v podhůří.

■ Lze po KRNAP jezdit autem?

Vjezd motorových vozidel na území Krkonošského národního parku je zákonem regulován. Kromě bezpečnostních složek a správců území mají právo vjezdu například majitelé, obyvatelé a nájemci objektů, podnikatelé a firmy, pokud mají v území provozovnu nebo zásobování. Pokud se chystáte k pobytu v chráněném území, kontaktujte ubytovatele, poradí vám, co a jak.

■ Proč není regulováno množství lidí na Sněžce?

Protože to neumožňuje česká legislativa. Navíc Sněžka je přeshraniční hora a na návštěvnost má zásadní vliv turismus z polské

Cesta na vrchol Sněžky

strany. Lanovka z Pece pod Sněžkou má kapacitu omezenou na „pouhých“ 2 500 návštěvníků za den. Lanovka na Kopu z polského Karpacze limitovaná není, a tak se při pěkném letní dni na Sněžce vystřídá i 10 000 turistů.

(pokračování na straně 4)

Vítejte v Krkonoších!

Pokud jste už u nás někdy byli, víte, že kouzlo místní krajiny lze těžko popsat slovy. Přesto věříme, že vám vaši lásku k horám na následujících stránkách připomeneme. A snad i pomůžeme zamilovat si zase jiný kout. Pokud jste tu poprvé, pak budou noviny vašim průvodcem a vypravěčem. Krkonoše oplývají příběhy mnoha autorů. Ty zásadní napsala příroda, člověk je však již po staletí jejich redaktorem a přidává vlastní kapitoly. Doplníte do nich další strany?

K putování vás zve DMO Krkonoše, která se o region stará již dvacet pět let.

OBSAH

	strana
Křehká příroda Krkonoš.....	2
Pěší túry pod dohledem Sněžky	6
Krkonošské útulny.	10
Malebná místa pod horami	12
Původní a současná architektura Krkonoš.	14
Pro všechny v nouzi – Horská služba.	17
Mapa	20
Nevšední zážitky v kulisách Krkonoš.	22
O kouzlu i dřině v pivovaru Fries	24
Rodinná dovolená v Krakonošově revíru.	26
Nostalgotické jízdy na železnicích	30
Produkty z Krkonoš.	32
Novinky v Krkonoších	34
Jsme destinační společnost Krkonoše.	36
Přejezd Krkonoš na kole.	38
Pozvánka na zimu	39
Informační rozcestník.....	40

Krkonošský národní park střeží křehkou přírodu Krkonoš

Rok 2025 je pro Krkonoše rokem Františka Schustlera

25. února 2025 uplynulo sto let od úmrtí profesora **Františka Schustlera**, který jako první formuloval myšlenku na založení Národního parku krkonošského. Ten měl pokrývat Krkonoše, Rýchory i Jizerské hory. Vedle hraběte Jana Harracha, díky němuž byla založena první přírodní rezervace na území Krkonoš, je tak považován za duchovního otce myšlenky institucionální ochrany krkonošské přírody.

František Schustler vystudoval botaniku a zoologii, působil jako docent botaniky na Univerzitě Karlově. Na výzvu tehdejšího ministra školství a národní osvěty vytvořil v roce 1923 návrh na zřízení velkoplošného ochranného území v Krkonoších. Nebo to byla jeho myšlenka, která vzklíčila po setkání s jedním ze zakladatelů Švýcarského

národního parku, jak uvažuje Jiří Dvořák v časopise Krkonoše – Jizerské hory? Návrh, který v dubnu roku 1923 Schustler ministerstvu předložil, nikdo 80 let neviděl. V důsledku přesunů archivů během 2. světové války se stal neznámým. Ovšem začátkem roku 2025, snad řízením osudu právě v roce výročí Schustlerovy smrti, se Správě KRNAP podařilo návrh objevit. Krkonošský národní park byl založen roku 1963. František Schustler se toho nedožil. Zemřel v pouhých dvaatřiceti letech na střevní tyfus. Památku tohoto významného botanika, který si i za svůj velmi krátký život získal uznání odborné veřejnosti, vyhlásila Správa KRNAP rok 2025 rokem Františka Schustlera. Chystá u této příležitosti sérii akcí pro veřejnost.

Kalendář akcí k roku Františka Schustlera

- **16. května** – Slavnostní koncert pro deset strun, Jaroslav Svěcený a Lukáš Sommer hrají Antonia Vivaldiho a Niccola Paganiniho, Vrchlabí, Klášterní kostel sv. Augustina
- **6. června** – odborný seminář *Význam Františka Schustlera a Jindřicha Ambrože pro Krkonošský národní park*, Vrchlabí, ekocentrum KRTEK,
- **7. června** – terénní pochůzka k Schustlerově zahrádce pro veřejnost
- **červenec** – uvedení pivního speciálu Schustler

Schustlerovo jméno nese na jeho počest také významná botanická lokalita na svazích Labských jam – **Schustlerova zahrádka**.

FAQ o Krkonošském národním parku a chování v něm

(pokračování ze strany 3)

■ Proč nejsou podél horských cest odpadkové koše?

Zcela záměrně. Každodenní vyvážení odpadu je finančně nákladné, navíc by znamenalo pohyb servisních vozů po cestách, které využívají i turisté a cyklisté. Kdyby se koše nevyvážely denně, zvěř by je roztahala do širokého okolí. Proto je v Krkonošském národním parku, stejně jako ve většině národních parků Evropy, apelováno na dodržování zásady – **co si do přírody přinesu, to si taky odnesu**.

■ Jak je to s nocováním v útulnách a přístřešcích?

Je to legální, ale není to dobře, protože k tomuto účelu nejsou primárně určeny. Útulny a přístřešky jsou na horách proto, aby v nich turisté našli suché a bezpečné útočiště při nepříznivém počasí. Slouží k překonání akutní nepohody. Na nocležníky nejsou vybaveny. Více o útulnách je na stranách 10–11.

■ Kde je tedy možné na hřebenech při vícedenních přechodech přespat?

Na území národního parku není povoleno táboření. Pokud se člověk ocitne v akutní nouzi, je možné bivakovat na značených cestách. Krkonoše však mají velmi širokou síť horských bud a chalup, využijte jejich služby.

■ Je pravda, že se v polském národním parku platí vstupné?

Ano. Vstupné ve výši zhruba 10 Zł je možné uhradit předem online (kpn.gov.pl/bilety), nebo díky QR kódům umístěným na cedulích v terénu. Zpoplatněn není vstup na hřebenovou cestu česko-polského přátelství.

■ Jak zjistím, na kterých cestách je aktuálně omezená průchodnost?

Na mapovém portálu Správy KRNAP najdete všechny aktuální uzavírky či omezení průchodnosti tras. Ať už z důvodu ochrany přírody či oprav. Stejně tak omezení uvidíte třeba na mapy.cz. <https://ags.krnep.cz>

Krkonošská muzea jsou pamětí regionu

TIP Navštivte je všechna díky společné vstupence

Krkonošská muzea Správy KRNAP nabízejí od ledna 2025 nový typ vstupenky, která jejího držitele vpustí hned do několika z nich. Její zakoupení vám otevře dveře do expozic Muzea Krkonoš ve Vrchlabí, Krkonošského muzea v Jilemnici i do Památníku zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou. Tato vstupenka bude platná nejen v den nákupu, ale i po následující dva dny, abyste na prohlídce měli dostatek času a mohli je proložit i jinými aktivitami.

Chcete-li Krkonoše skutečně poznat, je třeba je pochopit. Objevit příběhy, které z turistických tras nevyčtete. Poznat lidi, jejichž stopa je v horách otisknuta. Život našich předků, řemesla, která je živila. Ale také vývoj přírodních poměrů a význam krkonošských fenoménů, které z nich tvoří výjimečnou krajinu, chráněnou národním parkem. Každé muzeum vypráví jiné střepky z krkonošské historie a společně tvoří celek s nesmírnou interpretační hodnotou. Jejich návštěvu tak doporučujeme nejen při špatném počasí.

Muzeum Krkonoš ve Vrchlabí

Nejnovější expozice a zároveň ty nejrozsáhlejší nabízí Muzeum Krkonoš ve Vrchlabí. Během prohlídky poznáte všechny fenomény krkonošské přírody, mnohé z nich na dotek. Pochopíte ale také, jak těsné je sepejetí hor a člověka a jak se v průběhu staletí jejich osudy proluly a vzájemně ovlivňovaly. Uvidíte meandry Labe, krkonošské vodopády i autentickou horskou louku plnou chráněných květů. Poznáte postavu Krakonoše, zažijete s lehkým mrazením v zádech vidmo. Objevíte krkonošská řemesla, podíváte se, jak žili první budaři. Sestoupíte do hornické štoly. Prohlídku si užijete i s dětmi. Je obohacena o interaktivní prvky, které budou bavit všechny.

Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou

Václav (Věnceslav) Metelka byl předlohou hlavního hrdiny Raisova románu Zapadlí vlastenci. A právě tomuto učiteli a písmákovi je věnována velká část expozice krkonošského muzea Památník zapadlých vlastenců. Vznikl v bývalé farní budově u kostela sv. Václava, od kterého se vám naskytne překrásný výhled na západní Krkonoše. Správa KRNAP se zasloužila o nedávnou rekonstrukci budovy i zajímavé expozice. Pojednávají například o **krkonošské houslařské škole**, kterou Metelka založil a ve které se zrodily housle slavné po celém světě.

Památník zapadlých vlastenců

1

Průvodkyně vám tu ale povědí jednoduše vše, co vás bude o Pasekách zajímat. Například i o tom, že Paseky oslavují 50 let od otevření paseckého vleku, a proto je v muzeu připravena i výstava k tak významnému výročí. www.krnep.cz/navstevnici/muzea

Krkonošské muzeum Jilemnice

Muzeum sídlí v prostorách zámku ze 16. století. Ten nechal do současné podoby

Krkonošské muzeum Jilemnice

2

přestavět hrabě Jan Harrach. Během prohlídky můžete nahlédnout i do hraběcích komnat. Prohlédněte si vybavenou ložnici, jídelnu, pánský salón i dámský budoár. Opravdovým pokladem expozice je **mechanický Metelkův betlém**. Vidět mistrnou práci, díky které se andělskou písní rozhybe 142 figurek, je zážitek pro malé i velké, a to nejen o Vánocích.

Další expozice jsou umístěny v sousední budově **bývalého pivovaru**. Výstava „Bílou stopou“ vám přiblíží, na jakých lyžích se začínalo lyžovat a kam se tento sport v průběhu let posunul.

Krtek ve Vrchlabí

Krtek sice není muzeum, ale je dalším místem, kde se o národním parku dozvíte leccos zajímavého. Krkonošské centrum environmentální výchovy sídlí v budově oceňované za jedinečnou architekturu, která je jako krtek zavrtaná do země.

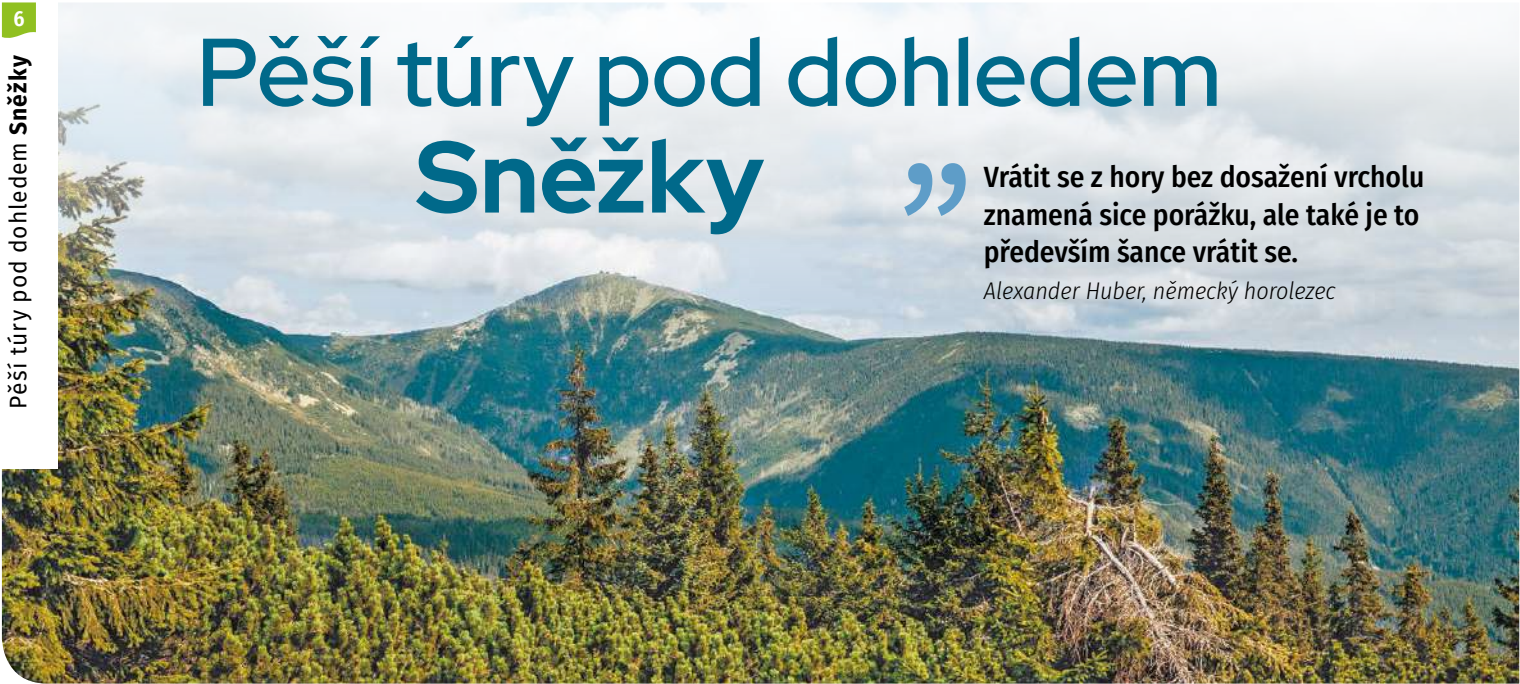

Můžete si ji jen prohlédnout a vybavit se brožurami, které Správa KRNAP pro návštěvníky vydává, nebo se nechat pozvat na skvělé přednášky a **programy pro širokou veřejnost známé jako „krtkání“**. Konají se od listopadu do března vždy ve čtvrtek od 18 hodin.

www.krnep.cz/navstevnici/ekovychova/pro-verejnost/programy-pro-verejnost-v-krtku-krtkani

Pěší túry pod dohledem Sněžky

” Vrátit se z hory bez dosažení vrcholu znamená sice porážku, ale také je to především šance vrátit se.

Alexander Huber, německý horolezec

Sněžka nemá v naší zemi obdoby. Je nejvyšší, jediná blízka velehorám, vytvářená ledovci do tvaru trojbokého jehlanu. Vznešená královna Krkonoš vládne nehostinnému panství arкто-alpínské tundry. Zdolat její území chceme všichni. Alespoň jednou. Každá královna si ale zaslouží obdiv, respekt a pokoru. Audience u ní je poctou, nikoliv všední samozřejmostí, a na to občas zapomínáme.

Než se ji vydáte pokořit, pojdte se na ní podívat z krkonošských tras. Vzdejte jí hold z protějšího kopce, odkud je mnohem krásnější než z kabinky lanovky. Podívejte se na ni z různých úhlů, obdivujte ji. Na jejím vrcholu jednou stanete. S pocitem, že to máte zasloužené, že jste na něm za odměnu. Udělejte to však mimo letní prázdniny. Jedině tehdy, bez davů, je návštěva Sněžky zážitkem, jaký si zasloužíte vy i ona.

Obdivujte Sněžku z dále na trasách s nejkrásnějším výhledem

Vyberte si jednu z pěti námi připravených tras. Výhled na Sněžku je na nich garantován. Ale věřme, že objevíte mnoho dalších krásných výhledů a míst.

Údolím Bílého Labe a úbočím Kozích hřbetů

Délka trasy: 17,1 km

Celodenní trasa patří mezi to nejlepší, co mohou Krkonoše nabídnout, ale budete si to muset zasloužit. Túra náročným terénem slibuje jiskřivou horskou vodu, úchvatné výhledy nejen na Sněžku i putování tundrou, která je nejcenějším pokladem krkonošského národního parku.

Chcete-li si to všechno užít v poklidu a nechat se pohladit paletou teplých barev, podzim bude pro váš výlet ideální. Na konci září jsou Krkonoše nejlepším útočištěm. Tehdy protne slábnoucí slunce Luční horu zlatem a roztančí její smilkové louky do hebkého tance, fialový vrš pokrýje

kamenná moře Kozích hřbetů a v údolí za vámi zůstane mlžný opar.

CO UVIDÍTE

Vystoupejte na Luční horu podél **Bílého Labe**. Pozorujte sametové hebkou vodu bystriny, jak klouže přes oblázky, jak pění v peřejích i pod malými vodopády. Jedním z nejkrásnějších míst, které tok Bílého Labe vyčaroval, je Plotnový vodopád. Je 5 metrů vysoký a připomíná skluzavku, která ústí do tůňky

lákající k osvěžení. Na konci zpevněné cesty stojí **Bouda Bílého Labe**. Odtud už budete stoupat po kamenných cestách z údolí na hřebeny.

Na nich vás čeká jiný svět, kterému kraluje Sněžka. Jakmile překonáte horizont, rozprostře se před vámi její království – smilkové louky Luční hory a rozsáhlé **Úpské rašeliniště** pokryté kvítky suchopýru. Uprostřed té krásy stojí **Luční bouda**, nejstarší v Krkonoších. U ní se bude vaše trasa točit zpět, ale doporučujeme si ještě odbočit na povalový chodník a přes rašeliniště se projít. Od Luční pak půjdete po červené – Staré Bucharově cestě. Sněžka vás po ní doprovodí až na Krakonošovu vyhlídku na rozcestí nad Kozími hřbety.

Zde Sněžku opustíte pro jiné výhledy. Pohlédněte přes tři kilometry dlouhý hřeben **Kozích hřbetů** a Železný vrch na Medvědí, Labský důl, Sněžné jámy, Dívčí i Mužské kameny a kochejte se po celou cestu jejich úbočím, dokud nesestoupíte na hranu lesa.

Trasa v mapě: mapy.cz/s/bazosupazu

Přes pramen Labe na Sněžné jámy

Délka trasy: 17,5 km

Na této ikonické trase budete mít Sněžku po boku většinu vašeho putování. Jako tichý společník bude dohlížet na vaše kroky od Zlatého návrší až na Sněžné jámy. Čekají vás monumentální kary, které do krkonošské krajiny vyhloubily ledovce a které fotografií nelze zachytit. Kontrast hor na obzoru a hloubky pod vámi vás uchvátí. Kleč, vrš a borůvky budou střídát kamenná moře porostlá lišejníkem. A celou tu krásu jako ozdobné trpytívé nitky zdobí řeky Labe a Pančava, zvlášť když je ostrá hrana Labských jam roztřepí do podoby vodopádů.

CO UVIDÍTE

Pro výstup z Horních Míseček zvolte žlutě značenou Starou vozovou cestu. Dovede vás na rozcestí u hory Kotel, do jejichž karů nejlépe pohlédněte od nedalekých **Harrachových kamenů**. Stojí za tu krátkou odbočku z trasy, než budete pokračovat k symbolickému **prameni Labe**. Kamenná studánka byla vybudována pro turistické účely a dává vám možnost uctít počátek řeky, která o kousek výš na Labské louce zahajuje svou dlouhou výpravu až za hranice naší země.

Kolem **Violíku** pokrytého kamenným mořem a lišejníkem, vystoupáte na **Sněžné jámy**. Dva mohutné kary vyřízl do krajiny ledovce a na jejich dně zanechal blyštivá jezírka, ve kterých se temné stěny jam odrážejí. Shlédněte do dvousetmetrové hlubiny, přehlédněte panorama středního hřebene hor, které se otevírá po vaší pravici... Tady pocítíte monumentálnost Krkonoš nejintenzivněji. Podobně hluboké a tajemné jsou i Labské jámy, ke kterým dojdete kolem **Labské boudy**. Dovedou vás k **Pančavskému vodopádu**, nejvyššímu v zemi. Pohlédte na Sněžku za jeho akustického hudebního doprovodu. Než začnete sestupovat zpět na Horní Mísečky, zastavte se ještě u **Mohyly Hanče a Vrbaty**, vzdejte hold jednomu z nejsilnějších krkonošských příběhů a rozlučte se s královnou českých hor posledním pohledem.

Trasa v mapě: mapy.cz/s/decacukedo

Okolo Malé Úpy

Délka trasy: 10,5 km

Pojďte na výlet do míst, kde panuje klid. Malá Úpa si uchovává autentickou tvář a atmosféru odlehle horské obce. Chalupy a boudy sedí na šťavnatých kvetoucích lukách, které spásá dobytek. V Malé Úpě velké atrakce nečekejte, sem se chodí a jezdí pro čistou přírodu a pohyb s respektem k ní. Sněžku odtud uvidíte z druhé strany než při předchozích výletech.

CO UVIDÍTE

Jestli se pro nějakou horskou obec hodí přídomek malebná, je to právě Malá Úpa. Na Sněžku tu vidíte snad odevšad a je to na ní také vcelku blízko. Naše trasa vede po značené **Pohádkové stezce**, není ale rozhodně jen pro děti. Je na vás, zda si přectete pohádky královny krkonošských poudaček, Marie Kubátové, které jsou umístěny do krajiny, ve které by se klidně mohly odehrávat. Nebo budete jednotlivá zastavení míjet a jen

se jimi necháte vést. Vystoupáte až k **Lysečinám**, abyste od **Cestníku** sestoupili do srdce Malé Úpy – ke **kostelu sv. Petra a Pavla**.

Lokalita **U Kostela** je místem s úžasnou atmosférou, kde stojí za to na chvíli setrvat. Dominuje mu barokní kostel, který byl v době výstavby dokonce nejvýše položeným v Čechách. Uvidíte zde také zbytky vojenského dopravního letadla Luftwafe, které ve sněhové bouři roku 1945 narazilo do Obřího hřebene a havarovalo. Při neštěstí zemřelo 24 německých vojáků, kteří byli pro svá zranění letadlem transportováni do Drážďan. Zpět na Horní Malou Úpu půjdete kouzelným Eliščiným údolím, podél vody. Doporučujeme neminout **pivovar Trautenberk**, který vznikl citlivou rekonstrukcí slavné Tippetovy boudy.

Trasa v mapě: mapy.cz/s/dubefajodo

4

Javořím dolem na Černou horu a Lučiny

Délka trasy: 14, 4 km

Jeden z nejkrásnějších pohledů na Sněžku, hluboký Obří důl a strmé svahy Studniční hory se otevírá na luční enklávě Lučiny pod Černou horou. Představte si, jakou silou musel ledovec na krajinu působit, aby v ní dokázal tak úchvatné panorama vytvarovat. Není to ale jediný div Krkonoš, který na trase uvidíte. Projdete kolem rašeliniště, které se již šest tisíc let utváří bez zásahu člověka a je tedy skutečnou divočinou.

CO UVIDÍTE

Za výhledem na Sněžku tentokrát vystoupáte z Pece pod Sněžkou. Půjдете proti toku **Javořího potoka**, který teče ze severního svahu Černé hory do Velké Úpy a vytváří několik vodopádů a kaskád. Na rozcestí U Thánových bud se s potokem rozloučíte, trasa vás totiž povede k Hubertově vyhlídce u Černohorského rašeliniště. Krkonošská vrchovištní rašeliniště dotvářejí arko-alpínskou tundru a uchovávají mnoho z jejích tajemství. Právem proto patří k nejvýznamnějším fenoménům Krkonoš. **Černohorské rašeliniště** je z nich největší. Projděte se kolem něj po povalových chodnících. Tato oblast je ale také hnízdištěm tetřívky, proto výlet neplánujte během dubna a května, kdy je oblast pro tokání tetřívku uzavřena.

Přes rozcestí zvané Václavák dojdete na **Lučiny**. Nádherná luční enkláva posetá boudami rozličných velikostí a tvarů je na hřebenu Krkonoš nezvykle rozsáhlá a rovinatá. Je odtud ikonický výhled na Sněžku, pro který jste přišli. Uvidíte také Obří důl a údolí **Pece pod Sněžkou**, kam sestoupíte po modré.

Trasa v mapě: mapy.cz/s/regulofoje

5

Kolem Dvorského lesa na Rýchory

Délka trasy: 15,1 km

Odjeďte se zázitku z čisté přírody. Pojďte na výlet po trasách, kde ticho narušuje jen šumění lesa. Nahlédněte do pralesa, odjeďte se slunci na kvetoucí louce, vychutnejte si výhledy, na které se nestojí fronta. Vašimi společníky budou bučiny, smřčiny, hořce, náprstníky a orchideje.

CO UVIDÍTE

Než se vydáte na cestu za přírodními divy, zastavte se na chvíli u zajímavé technické památky. Tvrz **Stachelberg** je největší moderní pevnosti v Čechách, přezdíval se jí také Obr na prahu Krkonoš. Stojí u ní **rozhledna Eliška**, ze které shlédnete do Žaclěře i na Vraní hory. **Rýchory** se rozprostírají v nejvýchodnější části pohorí, a právě pro svou odlehlost jsou oblastí velmi málo dotčenou turismem a lidskou činností vůbec. Uchovaly si úžasnou druhovou pestrost. Bukové a smrkové lesy přecházejí ve **Dvorský les**, také nazývaný pralesem. Nahlédněte do něj a představte si, že takhle divoce a tajuplně vypadaly neprostopné krkonošské hvozdy před příchodem člověka. Pochopíte, proč se jich lidé báli a ověncili je mnoha legendami o zlých duších a zákeřných bytostech. Nejtajemnější je na podzim, kdy se zakrslé a pokroucené stromy obrostlé mechem halí do mlhy, která zkreslí skutečnost a dává prostor fantazii.

Hluboké lesy střídá **luční enkláva Sněžné domky**. Leží ve vysoké nadmořské výšce s velkým úhrnem srážek, přesto se zde horalům kdysi podařilo chovat dobytek. Druhově bohatá louka byla jejich hlavní živitelkou, proto se o ni dobře starali. Dodnes díky nim kvete a voní, vidět tu můžete i orchideje a bílé hořce. Oblasti Rýchor kraluje **Rýchorská bouda** na vrcholu Kutná. Její pastviny dodnes spásá skotský náhorní skot, z jehož masa se tu také dobře vaří. Zaručeně se tu postarají o to, abyste na cestu zpět měli dostatek sil.

Trasa v mapě: mapy.cz/s/juvurupevu

Ideální program na podzim

To je zážitek z ryzí přírody na přechodu Krkonoš od boudy k boudě

Pokud chcete Krkonoše poznat opravdové, vydejte se na výpravu po celé délce jejich hřebenů. Ale pozor, tohle putování není o hltání porcí kilometrů a výškových metrů. Je o tiché symfonii, jakou umí vykouzlit jen krkonošské ráno. O okamžiku, kdy sluneční paprsky překonají horizont, vlní se do údolí a zalesknou se v kapkách vodopádu. O nekonečných zlatých hodinkách, které zbarví smilkové louky do teplých odstínů. O dalekých výhledech i hlubokých karech, prudkém větru a mlze i hřejivé náruči horských bud.

Opravdové Krkonoše nabízejí útočiště každému, kdo umí ocenit drsnou krásu a klid přírody a vnímat ji i jinak než jen očima.

60 kilometrů/5 etap

Nenabízíme jednu konkrétní trasu, ale i její varianty. Přechod jsme rozdělili na pět etap, neznamená to však nutně pět dní na horách. Propojte je či kombinujte dle libosti. V každé

části hor jsme pro vás navíc vytipovali zajímavosti, které máte možnost obdivovat, i boudy, které vám poskytnou nocleh a umožní zůstat na hřebenech po celou dobu výletu. Kompletní informace vám poskytne Průvodce přes Opravdové Krkonoše, který je v tištěné podobě k dostání v krkonošských informačních centrech a online ke stažení zde: www.krkonoše.eu/pruvodce-pres-opravdove-krkonose

Kde zaparkovat a jak se k autu zase vrátit

Zvolte jako výchozí bod některý z přestupních uzlů (např. Vrchlabí, Rokytnice nebo Trutnov) odkud se

snadno dostanete na začátek trasy a zase se sem jednoduše vrátíte. Máte-li možnost, mezi Jabloncem nad Jizerou a Martinicemi v Krkonoších cestujte vlakem po romantické trati Pojizerský Pacifik, o které více píšeme na straně 31.

www.krkonoše.eu/opravdove-krkonose

Proč je přelidněná Sněžka problém

Vrchol Sněžky se může zdát jako kus skály, ale ve skutečnosti je cenným prostředím vymodelovaným v dobách ledových. I kameně sutě jsou významným dědictvím, které je třeba ponechat přírodním procesům. **Alpínské trávníky** jsou domovem druhů charakteristických pro severskou tundru a některé z nich nenajdete nikde jinde na světě. Za všechny jmenujme například rozrazil chudobkovitý nebo **pampelišku krkonošskou**. Na zemi na skalách hnízdí pěvuška podhorní či linduška horská. Z přírodovědeckého hlediska je prostředí na Sněžce nenahraditelné.

Nejvyšší hora patří mezi **nejextrémnější místa v zemi**. Roční průměrná teplota na Sněžce je zhruba 0,2 stupně Celsia, spadne zde také vysoké množství dešťových a sněhových srážek. Chladné podnebí znamená třikrát kratší vegetační dobu, tedy dobu, kdy může příroda na Sněžce růst, množit se a vzpamatoval po zásahu lidské nohy. I každá odhozená slupka se bude třikrát déle rozkládat.

Stačí zůstat na cestě

Přelidněná Sněžka by tedy nebyla takovým problémem, kdyby všichni zůstali na cestě.

To ostatně každé léto říkají i sítě, které ji obklopují. Je to složité, když si představíme, že se na jejím vrcholu, na ploše o rozloze poloviny fotbalového hřiště, o prázdninovém dni vystřídá i **dvánáct tisíc lidí**. Každý chce mít hezký výhled, hezkou fotku a hezký zážitek a kdekdo za ním uteče za síť nebo

řetěz. I kdyby to bylo jen procento denních návštěvníků, znamená to 120 šlápnutí mimo cestu. Takové počínání může znamenat, že za nějaký čas už bude Sněžka opravdu jen kusem skály. A co s tím? Za hezkou fotkou a zážitkem vyrazte na podzim nebo na jaře. V létě brzy po ránu a ve všední den. Jindy počítejte s tím, že je lepší se na vrcholu Sněžky nezdržovat.

Krkonoské útulny nás schovají

Nepleťme si je ale s levným hotelem

Útulny nabízejí úkryt poutníkům na hřebenech. Schovají před deštěm, sněhem, větrem i zimou. Umožní bezpečně a v suchu odpočinout v horské krajině, jejíž počasí je vrtkavé a zaskočit může nejednoho z nás. Proto je Správa KRNP již léta umísťuje do krajiny Krkonoš. Původní nenápadné „áčkové“ přístřešky vystřídaly architektonicky jedinečné stavby. Útulny se staly vyhledávaným fenoménem a účel jejich existence si mnozí začali vysvětlovat po svém. Pojďme si připomenout, jaká jsou pravidla jejich využití a proč je nocování v křehké přírodě národního parku takový problém.

Útulny nejsou gratis hotel, slouží pro případy nouze

Útulny ani přístřešky na území národního parku neslouží primárně k přenocování. Jejich účelem je schovat nás před **akutní nepohodou** či nepřízní počasí, poskytnout suché a kryté místo k odpočinku, svačině a doplnění sil. Jsou otevřené každému, kdo potřebuje nabrat síly na další cestu. Místo v nich si tedy nelze nijak nárokovat ani rezervovat. Přechat noc ve spacáku na značené cestě, v přístřešku nebo útulně, je z hlediska legislativy na území KRNP povoleno. **Ovšem pouze v případě akutní nouze!** Pokud nocování v horách plánujeme, například při vícedenních přechodech, o nouzi se nejedná a měli bychom využít horské boudy.

Proč je noční pobyt na území KRNP vlastně problém?

Hlavní důvody jsou dva. Předně – večer před spaním i ráno po probuzení si každý z nás potřebuje odskočit. V lepším případě na malou. Útulny nejsou vybaveny toaletami, ani umyvadly pro vyplnutí pasty. Všechny nežádoucí odpad včetně papírových (v horším případě vlhčených) ubrousků tak skončí v jejich okolí. Druhým závažným problémem je rušení nočního života na horách. Jak říká **Michal Skalka**, vedoucí oddělení environmentální výchovy Správy KRNP: *"I když nocležník je potichu, nevaří, spí na cestě, příroda o tom dobře ví."* Častý pobyt turistů v noční přírodě může krkonoské zvěři posunout cirkadiální rytmy až o několik hodin a rušit ji při jejich přirozených rituálech.

Jak to tedy vyřešit, pokud chcete na horách strávit více dní a nevracet se vždy navečer do údolí?

Využijte **tradiční horské boudy**, které jsou (na rozdíl od útulen) vybaveny vším potřebným. Jejich síť je v Krkonoších široká

Pohled z útulny ATÚLN >

Labská bouda 10

před nepohodou

a průměrná vzdálenost od chalupy k chalupě je asi 1,5 km. Není problém vybrat takové, které nás schovají i jen na jednu noc. Nabízejí ubytování s veškerým komfortem, za který si ale připlatíte. Logicky – život na horách není snadný, zásobování složité, ceny tomu odpovídají. Využití ovšem můžeme také společně spacákovny, kde za

nocleh nedáte majlant. Jako bonus na boudách ochutnáte krkonoské speciality i originální piva. Nebo si opodál vychutnáte vlastní svačinu. Jistě je, že budete usínat pod hvězdnou horskou oblohou a probouzet se do svěžího jiskřivého rána, aniž byste ohrozili to, co vás na vaše putování přivedlo – jedinečnou přírodu okolo.

TRADIČNÍ I NOVÉ PŘÍSTŘEŠKY

Na území Krkonoš najdeme více než **dvacet nouzových přístřešků**. Od tradičních dřevěných „áček“, až po novější, architektonicky jedinečné stavby. A právě tyto neotřelé počiny – útulny **KØMEN, JENGA, STAN** a **ATÚLN**, které navrhli a vyrobili ve spolupráci se Správou KRNP studenti Fakulty architektury ČVUT v Praze, jsou pro své nadčasové zpracování a zajímavé lokace často vyhledávány a využívány nad rámec jejich primárního účelu.

Pokud si přejeme, aby v krkonoské krajině zůstaly, je nezbytné, aby se tak už nedělo. Zastavme se u nich, pokochejme se a pamatujme na ně, až nás v horách zastihne nepohoda. Polohu všech útulen a přístřešků najdete jednoduše na portále Mapy.cz, pokud do vyhledávání zadáte heslo „útulna Krkonoše“.

11 JENGA pod Dvoračkami

Útulna je nečekaně prostorná, zároveň jednoduše a sériově vyrobitelná. Je navržena jako skládačka tak, aby jednotlivé části mohly být sestaveny v chráněném prostředí truhlářské dílny a potom bez větších potíží přepraveny na místo výstavby.

12 KØMEN u Bílého Labe

Ne náhodou najdete kousek od Balvanového vodopádu v údolí Bílého Labe balvan, šutr neboli ká (Ø) men. Fasáda z falcovaného plechu odolá horským podmínkám, zároveň bude ale

stárnout a měnit svůj vzhled, stejně jako kámen porůstá mechem.

13 STAN u Mumlavy

Hlavní inspirací byl stan, který také poskytuje nouzové přespání a rychlý komfort, když jsme právě na cestách. Jednoduchý přístřešek pobitý modřínovým dřevem vypadá, jako by na svém místě stál od nepaměti.

14 ATÚLN na Klínových Boudách

„Útulné áčko“, i tak by bylo možné zjednodušeně popsat asi nejikoničtější útulnu, která stojí v místě vyhořelé Klínové Boudy. Stavba vychází z archetypu přístřešku a nabízí překrásný výhled do údolí.

15 PRISMA na Černé hoře

Útulna Prisma vznikla jako studentský projekt Střední průmyslové školy stavební v Hradci Králové v roce 2024. Její název i tvar jsou inspirovány přírodními motivy včelí plástve, již připomínají také atypická hliníková okna. Stavba má panelovou konstrukci, pokrytá je falcovanou krytinou.

Problém na hov*o, aneb co dělat, když to na nás přijde a bouda je daleko

Zdá se to úsměvné, ale není. Horské cesty lemované kapesníčky použitými jako toaletní papír, jsou bohužel realitou nejnavštěvovanějších lokalit Krkonoš. Lidé tudy zkrátka projde dost a přírodě vždy neporučíme. Jak se v takové chvíli nejlépe zachovat, aniž bychom zanechali nežádoucí stopy?

Malá potřeba = malý problém. S tou si příroda poradí. Pánové to mají snazší. Dámy se buď obejdou bez ubrousku (poradí třeba hashtag **#oklepřndu a Veronika Khek Kubařová**), nebo si ho zabalí s sebou do pytlíku a vyhodí až po návratu do civilizace.

S velkou potřebou je to složitější. Mimo klidová území národního parku můžete využít lopatičky, které jsou určené k vyhloubení jamky a zahrabání exkrementu. V oblasti tundry, která patří k nejchráněnějším v Krkonoších, to nedělejte. Tam není žádoucí sebemenší zásah a odskočení si je o to složitější, že je zde zakázáno vstupovat mimo značenou cestu. O kapesníčku či ubrousku patří to samé – měl by odejít z hor s vámi.

Proč nejsou v horách mobilní toalety a odpadkové koše?

Protože jejich servis, čištění a vyvážení není možné. Servisní auta budou těžko stoupat po krkonoských stezkách a kličkovat mezi turisty, obzvláště v zimě. Kompostovací toalety by byly elegantnějším řešením, pokud by v Krkonoších nebyla tak krátká vegetační doba. V příliš chladném počasí zkrátka toaleta kompostovat nebude.

Stále tedy platí – co si do hor přinesu, to si taky odnesu.

Malebná místa pod horami

„Hory jsou hrdé,
ale nás živí skromnost nížin.“

Valeriu Butulescu, rumunský básník

Pohled z podhůří >

Kontrast drsných, nevlídných vrcholků hor a malebné, laskavé krajiny pod nimi nejlépe pocítíte v krkonošském podhůří. Tam, kde chladné a nehostinné hřebeny přecházejí v barevné louky a zelená pole, kde se dravá horská voda mění v klidné řeky, a ostrá, klikatá linie cest se zvlí do jemných obloučků, objevíte podkrkonošské obce a města pulzující životem. Místní lidé uchovávají tradice Krkonoš, aby nezůstaly jen vzpomínkou. Pečují o krajinu, vdechují život řemeslům a sdílí lásku k horám, které jsou jejich domovem. Pojdte na výlet do míst, kde Krkonoše začínají. Najdete tu klid a příběhy zapsané do duše regionu.

Víchová nad Jizerou okouzila i Františka Kavána

Obec Víchová nad Jizerou šplhá z údolí řeky Jizery po stránkách až za krásnými výhledy na panorama západních Krkonoš. Vždyť spodní část obce, kterou většina z nás projíždí po

Víchová nad Jizerou

16

hlavní silnici ve směru na Harrachov, dělí od té vrchní 200 výškových metrů. Neukrývá mnoho atrakcí, ani památek, ale uchovává velmi příjemná přírodní zákoutí, která okouzila i jednoho z nejvýznamnějších českých krajinářů, Františka Kavána. Krásně se vám jimi bude procházet na jaře, projíždět na kole na podzim nebo se na nich schovávat v létě, až bude v krkonošských střediscích plno. V horkých dnech zakončete výlet osvěžením v Jizeře, skvěle to jde v Horní Sytové v místě, kde se do ní vlevá Jizerka.

Víchovská stezka za Kavánovými obrazy

Ve Víchovské Lhotě, jedné z částí Víchové nad Jizerou, se narodil významný český krajinář, akademický malíř František Kaván. Rodná krajina krkonošského podhůří okouzila jeho duši a inspirovala ho k výjimečným dílům. Na plátna svých obrazů ji zachytil v mnoha podobách, jedno ale jeho obrazy spojuje. Atmosféra poklidného a vlídného venkova. Pojdte si i vy užít harmonii cest lině se táhnoucích přes pole a louky i odhodlaně šplhající k siluetě západních Krkonoš. Nechte se jimi vést! Vystoupejte za dokonalými výhledy na Studený vrch a Chlum, abyste po stránkách sestoupili k Chlumskému potoku, na jehož březích sedí roubenky...

Stezka je v terénu značena červeno-žluto-modře. Na každém panelu najdete plánek trasy. Pozor, některé panely jsou oboustranné. Celá trasa měří 11 km, vede po širokých cestách a je vhodná i pro cyklisty.

Houpačka Břízka

V nejvyšším bodě trasy, na Studeném vrchu, stojí osamělá bříza. Poskytla domov i jméno jedné z Houpaček z hor.

Houpačka Břízka na Studeném vrchu

17

Houpačky z hor vznikají díky zkušeným arboristům, profesionálům pečujícím o stromy. Pracují v korunách stromů, které zdobí krajinu a z jejichž koruny je na ni zase úplně jiný pohled. Houpačka je důvodem na takovém místě na chvíli zastavit, zažít stejné okamžiky radosti, jako oni, zavěšení nad zemí, vysoko od problémů, slunečním paprskům blíž. A dopřát si čiré potěšení z něčeho tak prostého, jako je zhoupnutí. Proto ve svém volném čase umísťují houpačky do krajiny – celkem už jich po horách i pod nimi visí čtrnáct. Každá houpačka má svůj příběh, svého kmotra a citát vygravírovaný do spodní části sedátka. Najděte si na webu jejich mapu a hned máte cíl dalšího výletu.

Trasa v mapě:
mapy.cz/s/cogogoduro

Zarostlá místa Kavánových obrazů

Navštivte stálou obrazovou galerii v krajině. Dopřejte si možnost vidět malířovo dílo zasazené přímo do míst, která ho k tvorbě inspirovala. Na trase uvidíte celkem dvanáct reprodukcí Kavánových děl. Jsou umístěny v dřevěných rámech na nakloněných stojanech. Působí, jako kdyby to byla jen chvíle, kdy malíř udělal poslední tah štětcem, než se uložil k odpočinku do trávy opodál, aby obraz nechal na sluníčku doschnout. Podívejte se na krajinu za obrazem. Užasnete, jak se dokáže v průběhu jednoho století proměnit. A právě v tento okamžik pochopíte mistrovství, s jakým ji dokázal František Kaván přenést na plátno. Zasněte se na chvíli a přeneste se do Krkonoš na přelomu 19. a 20. století. Chcete-li se o autorovi, jeho obrazech i životě dozvědět více, pořídte si v informačním centru Jilemnice brožuru Zarostlá místa Kavánových obrazů. Každému obrazu, který

na trase uvidíte, je v ní věnována jedna strana. Připomíná také jeho básně i způsob života v dobách, které jeho obrazy zachycují. Trasa není v terénu značena, povedou vás šipky na jednotlivých zastaveních. Začíná tady: <https://mapy.cz/s/najoduluze>

Horní Branná ukrývá odkaz rodu Harrachů i J. A. Komenského

Centrum nejrozsáhlejší obce Libereckého kraje najdete v dolíku mezi nevysokými vrchy, její území se ovšem rozbíhá i přes ně, horám na dosah a na dohled. Do historie Horní Branné zasáhly významné osobnosti českých dějin a zanechaly tu stopy na první pohled zřejmé, i ukryté v příbězích a krajině. Odhalte je v našem vyprávění a přesvědčte se o nich při procházce místem, kde se lidem dobře žije.

Hrabě Harrach a první lyže

Na rozkaz hraběte Jana Harracha byly do Čech z Rakouska dovezeny dva páry dřevěných lyží, aby usnadnily lesním dělníkům

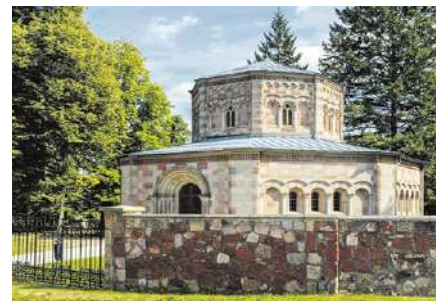

Hrabě Jan Harrach

18

pohyb zasněženou krajinou. Po jejich vzoru pak byly právě v Horní Branné (a Dolních Štěpanicích) vyrobeny historicky první domácí lyže. Jen o tři roky později vznikl Český krkonošský spolek Ski v Jilemnici a začala se psát historie lyžování v Krkonoších. Horní Brannou si také příslušníci rodu Harrachů vybrali jako místo svého posledního odpočinku. Vzácná a po architektonické stránce neotřelá stavba **Hrobky svatého kříže** uchovává jejich ostatky dodnes. Naproti ní stojí budova harrachovského špitálu,

Hrobka svatého kříže

který nechal hrabě Alois vybudovat pro své služebné, aby měli kde důstojně strávit stáří. Tomuto ušlechtilému účelu slouží dodnes, jako dům s pečovatelskou službou.

Jan Amos Komenský v hornobranském zámku

Hned několikrát zavítal do Horní Branné učitel národů. Naposledy v roce 1628, aby se tu setkal s dalšími exulanty a spolu s nimi a skupinou českých bratří se vypravil na cestu do polského Lešna. Tyto události připomíná Památník J. A. Komenského, malé muzeum v hornobranském zámku. Ten stojí téměř nenápadně v samém srdci obce a sotva byste při pohledu na něj odhalili, že býval honosným sídlem o dvou patrech. Určitě ale odhalte expozici Život pod horami v jeho přízemních prostorách. Povpráví vám zajímavě o významných držitelích panství i řemeslech, která místním přinášela obživu. Pozor ale na fakt, že expozice je přístupná

Zámek v Horní Branné

18

František Kaván

10. 9. 1866 Víchovská Lhota – 16. 12. 1941 Libuň

Kresby Františka Kavána jsou tak realistické, že při pohledu na ně cítíte vůni sena, slyšíte šelest listů stromů a cítíte vánek ve tváři. Právě proto patří k nejvýznamnějším českým krajinářům. Jeho dílo je pravdivé, a proto nestárnoucí, na diváky působí stejnou silou dnes, jako před sto lety. Mezi Kavánovy nejznámější obrazy patří **Podmrak** malovaný ve Víchovské Lhotě roku 1894. O jeho výjimečnosti svědčí fakt, že byl roku 1900 na Světové výstavě v Paříži oceněn zlatou medailí. Originál obrazu je umístěn v Národní galerii Praha, stejně jako další autorova díla. Seznamte se s jeho mistrovstvím cestou po Zarostlých místech Kavánových obrazů, zevrubněji poté v Krkonošském muzeu v Jilemnici, kde najdete **Kavánovu galerii**.

pouze po předchozí domluvě, a to od května do října. Rezervaci je třeba provést na tel. 734 722 632.

K rybníkům na naučnou stezku U mlejna

Zámecká cesta, ideální k procházce i projížďce na kole, vás povede až k obci Martinice v Krkonoších. Rybníkům, které jsou cílem vašeho výletu, se proto neřekne jinak než Martinické. Nejsou rozlehle ani významné, je u nich ale skutečně krásně. Voda tu šeptá něžnou ukolébavku, vážky poletují v houpačce a houby voní podzimem.

Martinické rybníky

19

Vede kolem nich lesnická naučná stezka U mlejna. Vypráví o péči, jakou vyžaduje les, ale vysvětluje také funkci jednotlivých rybníků i jejich občas zvláštní názvy. Půjdete po ní lesem, do kterého odbočte pro borůvky i houby. U největšího rybníka jsou lavičky, na kterých se krásně svačí, i ohniště, které můžete využít a posedět chvíli na slunci za písňe vody a lesa. Zpět do Branné se můžete vrátit stejnou cestou, nebo si trasu protáhnout až do Martinic a pak zkrátit díky pravidelnému vlakovému spojení, které vás do Branné svezde.

Trasa v mapě:
mapy.cz/s/larupumapo

Když se staví s citem: současná architektura

Vydejte se na výlet za architekturou, která do hor opravdu patří. Objevte domy současné, ale pokorné k přírodě, inspirované tradicí, ale neuvězněné v čase a minulosti.

Když se řekne krkonošská architektura, většině z nás naskočí obraz starých roubenek – tmavé dřevo, šindelová střecha, bílá okna a možná i sušák na bylinky pod okapem. Tahle pohádková představa ale není jediná správná. Dnešní Krkonoše nejsou jen kulisou z pohlednice – jsou to živé hory, kde se žije, pracuje, podniká. A tak tu vznikají i nové stavby.

A právě ty si zaslouží pozornost. Protože – i když jsou současné – hory respektují. Nevyčnávají, nevnučují se. Často jsou dřevěné, někdy z kamene, zapuštěné v terénu, s jednoduchou siluetou a výhledy, co berou dech. Hledají rovnováhu mezi inovací a kontinuitou, mezi potřebou bydlet, podnikat, rozvíjet se – a zároveň chránit to, co dělá Krkonoše Krkonoši.

Od roubenek k alpskému stylu

Krkonošská architektura má za sebou bohatou historii – od skromných chalup přes lázeňské domy až po současné minimalistické stavby. A ačkoliv se podoba domů mění, základní principy zůstávají podobné: vztah k přírodě, skromnost, funkčnost a schopnost přežít v drsných podmínkách.

Typickým obrazem starých Krkonoš byly polopatrové roubenky s kamennou podezdívkou, tmavým obkladem a světlými šambránami kolem oken. Místní dřevo, sklon střechy přizpůsobený sněhu, jednoduchost a účelnost – to nebyla estetická volba, ale nutnost. V 19. století se do hor začala dostávat i romantická představa „hor jako místa léčení“ – a spolu s ní lázně, panská sídla i výletní restaurace s alpskou inspirací.

Zatímco vesnická zástavba zůstávala skromná, v Janských Lázních nebo Špindlerově Mlýně začaly vznikat i honosnější stavby z cihel a kamene.

Bouda jako archetyp

Zásadní roli v krkonošské architektuře hrají horské boudy – samostatně stojící objekty často vysoko v horách, kombinující ubytování, kuchyni i technické zázemí, tak jako to už od roku 1913 dělá Bouda Bílé Labe. V minulosti sloužily boudařům i poutníkům, dnes hlavně turistům. A i tyto stavby se dnes daří navrhovat tak, aby spojily tradiční materiály a současný komfort – například Erlebachova bouda pracuje s ocelí, betonem a dřevem v nečekaně harmonickém kontrastu.

Současná architektura v horách si nehraje na minulost. Nenavazuje doslovně, ale vědomě. Nechce být retro, chce být opravdová.

Opravdová krása tu nevzniká kopírováním starých chalup, ale smyslem pro měřítko, pro krajinu a pro to, co k horám patří dnes.

Bouda Bílé Labe

„Bůh je v detailech, méně je více“

Tyto výroky slavného architekta Ludwiga Miese van der Roheho, autora ikonické vily Tugendhat, neplatí jen pro městskou architekturu. V Krkonoších mají ještě hlubší význam. Dřevo, kámen, sklo – materiály, které tu nejsou jen na efekt. Jsou tu doma. Dřevo izoluje, dýchá a přirozeně pracuje s vlhkostí. Kámen nese stabilitu, sílu i paměť místa. A sklo? To dnes sice často nahrazuje malá okna, ale smysl zůstává – vpustit světlo dovnitř a zároveň rámovat krajinu jako obraz.

Dobrá horská architektura si s detailem umí pohrát – třeba jak střecha přechází do fasády, jak se pracuje s okapy, jak jsou řešeny vstupy nebo přístřešky. Právě v těchto zdánlivých maličkostech se často ukrývá největší respekt k místu i řemeslu. Architekti, kteří to myslí s horami vážně, se často inspiřují i starými technikami – třeba šindelovou krytinou, omítkami z vápna nebo ručními truhlářskými spoji.

Staré domy, nový dech

Nemusí jít jen o nové stavby – v Krkonoších najdeme i krásné příklady pečlivě provedených rekonstrukcí, které starým domům vdechly nový život, aniž by ztratily jejich duši. Obnova často není jen o tom „nechat, co jde“. Někdy je třeba nahradit celý trám, jindy stačí

v Krkonoších

zachovat stáletou podlahu a dodat moderní technické zázemí. Právě tyhle zásahy ukazují, že kvalitní architektura může být i poklonou minulosti – ne jejím vězněm. Dobrým příkladem může být například rekonstrukce Tippeltovy boudy, za socialismu známe jako hotel Družba, dnes Pivovaru Trautenberk, v Horní Malé Úpě. V roce 2018 se budova stala finalistou v soutěži

Pivovar Trautenberk

21

o cenu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za citlivou rekonstrukci stavby v krajině. Byť šlo o rozsáhlou rekonstrukci, byly některé původní prvky zachovány a nejzásadnější proměny se odehrály uvnitř. Zůstaly schody, prvorepubliková svítidla v restauraci či červené ocelové výztuhy.

Když architektura chrání hory

Dobrá architektura navíc není jen o estetice a technické funkčnosti. V horách jde často i o ekologii – ať už jde o využívání dešťové vody, energetickou nenáročnost, práci s pasivním vytápěním nebo třeba výběr lokálních a recyklovaných materiálů.

Udržitelná stavba do hor patří – nejen proto, že taková je doba, ale protože hory samy učí šetřit, přemýšlet, být ohleduplný. Když vám bouda stojí v nadmořské výšce přes 1000 metrů, každá kilowatthodina a každý pytel cementu navíc znamená komplikaci. Architekti v horách jsou tak často i trochu inženýři a krajinní plánovači.

Architektura jako nový turistický cíl?

Možná to zní neobvykle, ale architektura se stává čím dál větším turistickým lákadlem. Lidé nejedí jen za výhledy a borůvkami, ale i za tím, jak se daří propojit tradici a současnost. A Krkonoše v tomhle mají co nabídnout. Tahle výprava za horskou architekturou navíc nemusí skončit jedním výletem. Můžete si ji rozplánovat na celý rok – zažít hory v jarním rozpuku, letní turistické sezóně, podzimních mlhách i zimních bílých pláních. Každé období dává stavbám nový rozměr. A vy si přitom můžete pomalu skládat vlastní mozaiku toho, co dělá Krkonoše výjimečnými – nejen přírodou, ale i to, jak si s ní dokážeme rozumět. Tak se nechte inspirovat. Až přistě vyrazíte do hor, vezměte s sebou nejen pohorky, ale i oči otevřené dokořán. Možná zjistíte, že kromě dřeva může do hor patřit i beton nebo sklo. Když se s nimi zachází s citem.

Krkonošská cena za architekturu

Od roku 2022 vznikla i iniciativa, která kvalitní stavby v horách vyzdvihuje – Krkonošská cena za architekturu (KCA), kterou uděluje Místní akční skupina Krkonoše ve spolupráci s architekty a odborníky. Ocenění získávají novostavby i rekonstrukce, které přinášejí do hor udržitelnost a citlivý přístup k prostředí.

„Spolu s porotci se snažíme ocenit kvalitní architektonické počiny v rámci regionu MAS Krkonoše a přinést do tohoto prostředí fenomén sousedského přístupu běžný zejména v zemích západní Evropy. Naším cílem je ale propojit zástupce zdejších samospráv s odborníky a ukázat jim cestu, jak rozvíjet obce a města s perspektivou, že na dnes učiněné kroky půjde v budoucnu smysluplně navázat,“ píše na webu KCA ing. arch. Josef Smutný z Českého centra pro architekturu, který za udílením cen stojí.

Z dosavadních ročníků zaujaly například:

■ Aparthotel Svatý Vavřinec, Pec pod Sněžkou (na fotografii)

Moderní a sebevědomá novostavba, která přitom respektuje proporce tradiční horské zástavby.

■ Horská chata Bučina, Malá Úpa

Výrazně červená chata navržena Pavlem Čermákem z ateliéru ADR citlivě zapadá do krajiny východních Krkonoš – i přes svou výraznost.

■ Nouzový východ T-S 72 Stachelberg, Babí u Trutnova

Architektonický prvek navržený Benediktem Markelem a Tomášem Hradečným z ateliéru IXA propojuje architekturu, umění i historii.

Více informací o Krkonošské ceně za architekturu najdete na webu: <https://krkonoskakacenazaarchitekturu.cz>

Horská chata Bučina

Nouzový východ T-S 72 Stachelberg

Jak poznat kvalitní architekturu v horách?

Když se procházíte krajinou, ať už lesní cestou nebo kolem horské louky, občas narazíte na stavbu. Novou, starou, někdy i rozpadající se. A možná vás napadne: hodí se sem vůbec?

Zkuste si položit pár jednoduchých otázek:

■ Působí, jako by tu stála odjakživa?

Kvalitní architektura se nesnaží přebít okolí. Nevnučuje se. Nenarušuje rytmus krajiny. Spíš se s ní ladně propojuje. Někdy úplně zmizí, jindy zvláštní genius loci místa.

■ Je v měřítku s krajinou?

Hory mají jiný jazyk než město. Jsou větší, ale zároveň křehčí. Stavba, která respektuje měřítko okolí, nepůsobí jako cizí těleso. Sedí ve svahu, kopíruje terén, nepřechází, kde nemá. Je součástí celku.

■ Využívá místní materiály?

Dřevo, kámen, omítka s pískem z nedalekého potoka – takové detaily dávají stavbě zakořenění.

■ Vytváří prostor pro člověka?

Dobrý dům není jen kulisa. Nabízí úkryt, lavičku ve stínu, výhled z okna nebo zápraží, kde si člověk může dát čaj a dívat se na mlhu stoupající z údolí. Je to místo, které zve k zastavení.

Pokud jste na alespoň některou z těchto otázek odpověděli „ano“, pak máte nejspíš před sebou stavbu, která hory respektuje – a možná i obohacuje. Takové domy si zaslouží naši pozornost. A hlavně péči.

Výlety za architekturou

A teď to hlavně: tohle všechno můžete zažít v vlastní kůži. Stavby nejsou jen pro architekty nebo investory – jsou to cíle pro každého, kdo má chuť objevovat Krkonoše z jiného úhlu. A často jsou po cestě, stačí jen zvednout hlavu.

KAM SE VYDAT?

Muzeum Krkonoš

KRTEK – Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání, Vrchlabí

Stavba architekta Petra Hájky téměř splývá s terénem. V sousedství najdete i **Muzeum Krkonoš** od Romana Kouckého, kterému dominuje výrazná betonová skála u hlavního vstupu.

TIP KRTEK i nové **Muzeum Krkonoš** stojí přímo v srdci Vrchlabí – odtud to máte všude kousek. Začněte

procházkou zámeckým parkem nebo klášterní zahradou, která na jaře doslova hříje barvami krkonošské květeny. Kdo se chce trochu protáhnout, může si vyšlápnout nad město. Cestou do Městského parku se napojíte na Stezku vody a až se nadýcháte čerstvého vzduchu

a pokocháte výhledy na Černou horu, čeká vás ještě malý bonus – u rozcestí Pod Jankovým kopcem se nezapomeňte zhoupnout na jedné z Houpaček z hor.

Trasa v mapě: mapy.cz/s/bunerezusu **Délka trasy:** 4,3 km

Útulna Atůln

Útulny navržené studenty ČVUT

Skupina studentů pod vedením Správy KRNP navrhla několik moderních horských útulen – malé stavby, které ukazují, jak spojit estetiku, funkčnost a ohleduplnost k přírodě (více o útulnách najdete na stránkách 10 a 11).

TIP Vydejte se na hřebeny i za architekturou najednou! Pokud máte chuť dát si do těla, vyražte ze Špindlerova Mlýna k útulně **Atůln** u rozcestí Klínovka. Z centra Špindlu vás tam dovede modrá turistická trasa známá

jako cesta Stohem. Až dorazíte k Černé strouze, přejdete ji **minimalistickou lávkou** navrženou Studiem Mádr. Nenápadná, ale krásný příklad současné architektury, která citlivě zapadá

do krkonošské přírody. Cestou vzhůru vás čekají nezaměnitelné výhledy na Kozí hřbety a do Dlouhého dolu.

Trasa v mapě: mapy.cz/s/rakogumuga **Délka trasy** k útulně: 6,2 km

*Malé edukační okénko: Útulna **Atůln** se díky svému vzhledu i atraktivní poloze stala vyhledávaným cílem a někdy je tu docela těsně, doporučujeme ji proto navštívit spíš v mezisezóně, na jaře nebo na podzim, kdy není o nic méně krásná. Nezapomeňte také na to, že útulny nejsou hotely zadarmo, slouží jako nouzové přístřešky. Pokud tedy nejste v nouzi, dejte si tu svačinu, zameditujte, nasajte atmosféru místa a doplňte síly. Pak pokračujte dál.*

Centrum DOTEK

Centrum DOTEK, Horní Maršov

Ekologická farma, komunitní zahrada, programy pro veřejnost – a k tomu krásně opravená historická budova. Místo, které má atmosféru a smysl.

TIP Z **Doteku** v Horním Maršově zamířte dál za krásami krkonošské architektury – **Velké Típelty boudy**

jsou nejzachovalejším souborem lidové architektury v Krkonoších a od roku 2005 jsou vyhlášeny vesnickou památkovou zónou. Odtamtud pokračujte lesem dolů k romantickému **lesnímu hrádku Aichelburg** z konce 19. století, který je citlivě opraven a snoubí prvky historické se současnými. Pokud byste se chtěli podívat i dovnitř, v rekreační sezóně si klíče od hrádku můžete půjčit v infocentru Veselý výlet v Temném dole. A pokud si chcete trasu ještě trochu prodloužit a nepřijít o další architektonický poklad, vydejte se z Típelty bud ještě přes Vlašské boudy. Právě tady, v krajině, která svádí ke zpomalení, najdete **Zvoničku na Valšůvkách** – drobnou dřevěnou stavbu z roku 2015, která jemně zapadá do okolí a zve k tichému zastavení. Genius loci tady promlouvá v každém detailu – nechte se jím vést.

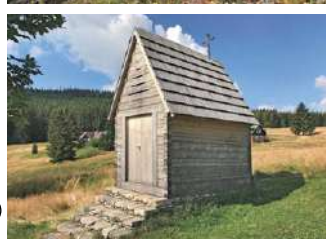
Trasa v mapě: mapy.cz/s/kogadanazo

Délka trasy i se zastávkou na Valšůvkách: 14,4 km

Hrádek Aichelburg

Zvonička Valšůvky

Horská služba je tu pro každého, kdo se na horách ocitl v nouzi

Jak takovým situacím předcházet?

Horská služba je neodmyslitelnou součástí Krkonoš. Jejími členy jsou často lidé, kteří v horách vyrůstali a jejichž osud je s nimi navždy spojen. Jsou to také multioboroví odborníci, kteří musí projít náročnými zkouškami, aby tuto šlechtěnou profesi mohli vykonávat. Buď se stane jejich celoživotním posláním, nebo oblékají záchranné vybavení o víkendech, ve svém volném čase, jako dobrovolníci. Jak vypadá práce horskoslužebníků, k jakým situacím nejčastěji vyjíždějí a jaké nejčastější chyby turistů při pohybu horskou krajinou dělají, nám vyprávěl pan Marek Fryš, tiskový mluvčí Horské služby.

Je jedno pravidlo, které existuje, funguje a je naprosto jasné. Používat hlavu, a to je všechno.

Když se řekne horská služba, většina lidí si představí dramatické záchranné akce v horách. Jak ale vypadá takový běžný den, když zrovna nikdo nepotřebuje zachránit?

Všechny akce nejsou úplně dramatické. Nicméně dny, kdy nikdo nepotřebuje zachránit, se objevují spíš v mimosezóně. Horská služba funguje i v takových dnech normálně. K tomu ale děláme i další věci, jako třeba výběrová řízení nebo objednávání zdravotnického materiálu.

V zimě je to trochu jiné, protože zásahů je v průběhu dne třeba ve Špindlu průměrně kolem 5–6. Když se to sejde, tak je úrazů třeba i dvanáct. Na běžnou agendu pak není čas.

Takže každý člen horské služby má k záchranné činnosti ještě nějakou svoji přidanou gesci?

Přesně tak. Téměř každý ze zaměstnanců, kterých je na Česko 120 v létě a 150 v zimě, tak každý k tomu má na starosti ještě něco.

Překvapilo mě teď to číslo... Není úplně vysoké.

Na republiku je to nízké číslo, když si vezmete, že úrazů je každoročně mezi 7–10 tisíci.

Ale nesmíme zapomenout na dobrovolníky, kterých je kolem 350. Ti nám pomáhají s vykrýváním víkendových služeb, chodí i na záchranné akce.

Marek Fryš

I třeba na pátrací akce?

Ano. I když už jich není tolik, co dřív. Naše činnost se za posledních třicet let dost změnila. Dřív nebyly technologie, ale od té doby, co jsou mobily, tak se to dost změnilo. A s nástupem chytrých telefonů a možností sdílení polohy, je ta práce úplně jiná.

A jaké zásahy tedy bývají v Krkonoších nejčastější? Určitě se liší podle ročních období.

Stěžejní a nejnáročnější je pro nás samozřejmě zima. Většinou jde o úrazy na sjezdovkách, zhruba okolo 80 až 90 procent případů. V zimní sezóně se proto otevírají i služebny ve střediscích, které přes léto zůstávají zavřené.

Stává se, že lidé volají o pomoc i v situacích, které by třeba zvládli sami?

Já si myslím, že se to bohužel v poslední době stává trochu častěji než dřív, protože lidé méně sportují a hůře se proto vyrovnávají i s drobnějším úrazem. Na druhou stranu, když už vyjíždíme, tak z 99 procent jde o oprávněné zásahy, kdy je potřeba toho člověka transportovat. Ale neodmítáme žádné úrazy, protože nikdy nevíte. Pro toho člověka to může být spojené se stresovou reakcí. V poslední době jsou některé úrazy a situace doprovázené panickými atakami.

„Když chce někdo chodit po horách, měl by umět s mapou a měl by být orientovaný.“

A co se týká zbytečných volání – máte nějaký kuriózní příklad toho, kdy si někdo volal horskou?

Těch situací je každoročně několik. Ale spíš jsou to otázky, které nám lidé přes telefon pokládají. Třeba jestli můžou v zimě sáňkovat na Sněžce, nebo když v lednu zavolají, jestli v únoru budou moci jít na Sněžku. To pak vždycky říkám, ať chvíli vydrží, že nastartuju křišťálovou kouli (*smích*). Ono je to asi spojené s tím, že jsou lidé nezkušení. Nebývají tak často v přírodě, natož v horách. Pak z toho vznikají absurdní situace.

Takže lidé občas volají na horskou vyloženě pro informace?

Taky, ale trochu se to zmiňuje, jeden čas bylo dotazů a hovorů opravdu hodně. Dnes už lidé docela umí pracovat s technologiemi. Ať už je to náš web, nebo informace, které sdílíme prostřednictvím aplikace Záchranka. Ale ty dotazy budou pořád.

Jaké nejčastější chyby turisté dělají?

Aby situace vyústila v zásah horské služby, musí se sejít více věcí najednou. Ať už je to špatné vybavení, nedostatečné plánování, vrtkavé počasí, špatně se podívají na to, kde jsou boudy, kde by se mohli najít, nebo otázka vybavení v zimních podmínkách. Nesmeky, sněžnice atd.

Kvalitní nesmeky, předpokládám...

Ano, musí to být vyloženě taková ta želízka, vlastně malé mačky. Musím ale říct, že minulý týden (*únor, pozn. red.*) jsem sloužil na Labské boudě, a to je měli snad všichni turisté, to bylo až neuvěřitelné. Pak se ale stane, že je někdo nemá a pro ty občas jdeme. Nesmeky jsou navíc dobré i pro běžkaře.

Jak to? Kdy je mohou využít?

V horách máme dva typy běžkařů. Jedni jezdí na upravených běžeckých tratích a pak jsou ti, co vyrazí do terénu, do hor. Problém pak vzniká v momentě, kdy ti, co jsou zvyklí na upravené trasy, vyjedou na hřebeny. Nemají na to mnohdy ani správný typ běže, je to úplně jiný typ pohybu. Pak se dostanou do míst, která mohou být ledovatá. Pak je dobré nasadit právě nesmeky. Když se ale ještě vrátím k těm chybám, tak třeba u skialpinistů je asi největší chybou pohyb po sjezdovkách směrem nahoru. Některé areály to vyloženě zakazují. A pokud stoupají, je nutné, aby stoupali alespoň po kraji sjezdovky. Když se dostanou doprostřed, může to být opravdu nebezpečné. Nejvíce problémů je ale s pěšími turisty.

Mám pocit, že povědomí o dobré výbavě i ta výbava samotná u pěších jde trochu nahoru, ne?

Jde. Když turista nesmeky vyzkouší, tak je pak už nosí. Ten komfort pohybu po ztvrdlé nebo zledovatělé sněhové pokrývce je v nesmekách úplně jiný. Navíc nestojí moc peněz.

Zůstaňme ještě u té bezpečnosti. Může se stát, že člověk v horách ztratí mobilní signál. Co teď?

Na mobilním signálu, jako lidi, nejsme závislí. I když si to někteří myslí. Není to tak, že by vám vytáhli kabel ze zdi a najednou jste se nedokázali hýbat (*smích*). Pokud nemám signál, když ho potřebuju, tak pořád existují věci jako klasická mapa, kompas. Ta situace může samozřejmě být komplikovaná skrze ztrátu orientace. Nejdůležitější je proto nepanikařit, protože pak člověk nepřemýšlí a dělá chyby. Proto je dobré držet si selský rozum, zhodnotit situaci, případně se vrátit po svých stopách. Navíc, i když mnohdy není signál, dá se z telefonu i tak poloha určit. Tohle všechno souvisí s plánováním a s povědomím o tom, kam vyrážím. Když jsem orientovaný, tak to leccos usnadní.

A co třeba elektronická kniha túr, může v tomhle pomoci? Když si tam člověk tu trasu předem zaznačí?

Pomocť určitě může. Na druhou stranu, ta funkce jen oznámí, že jste nikam nedorazili. Je trochu nešťastné, že když máte v knize túr zaznačené místo, kam byste podle plánu měli dorazit a nedorazíte tam, protože jdete nakonec jinam a neodhlásíte se z ní, protože nemáte signál, začne aplikace posílat výzvy. A vy přitom můžete být úplně v klidu a bezpečí, jen jste někde jinde. To stejné, jako hodinky a telefony, které indikují pád, to může být někdy kontra-produktivní. Zkrátka a dobře, když někdo chce chodit po horách, měl by umět s mapou a měl by být orientovaný. A taky je dobré si trasy třeba plánovat podle týčového značení, kterého je tady v Krkonoších kolem 160 kilometrů. Pak je orientace jednodušší.

Když se mi stane, že jsem na túře, změni se podmínky, mám pocit, že jsem ztracená... Kdy je správný čas zavolat horskou službu?

Velmi záleží, v jakém jste terénu i na tom, v jakém jste zrovna rozpoloženi. Rozhodně nikdy není špatné horskou zavolat. Protože my s tím člověkem navážeme komunikaci, poradíme mu, třeba ho i uklidníme. Najednou získá pocit, že v tom není sám. Zklidní se a začne přemýšlet úplně jinak.

Pokud nejsem zkušený horal, tak asi není dobré chodit sám, je to tak?

Základ veškerého plánování a chození na túry je ten, že by lidé měli ideálně chodit ve třech. V případě, že se něco stane, tak jeden zůstane se zraněným člověkem a další jde na signál nebo hledat nejbližší pomoc.

A na co třeba turisté často zapomínají?

Lidé trochu zapomínají na to, že by si s sebou měli vzít nejen čelovku, ale i osobní lékárnu. A to nejen pro případ, že se něco stane, ale je to zásadní i u osob, které musí léky brát denně. Na horách se lehce může stát, že se túra protáhne na dva dny, že někde přijdou pozdě a zůstanou třeba spát na nějaké boudě. Ráno se probudí a najednou jim budou chybět léky. To může původně klidnou situaci zkomplikovat.

„Horská služba je jako peklo – co jednou schvátí, už nikdy nenavráť.“

Pojďme se ještě přesunout k horské službě jako takové. Jak se člověk stane jejím členem? Co musí zvládnout?

Měl by žít a pracovat tam, kde horská služba funguje, aby měl i místní znalost, měl by umět pomáhat a komunikovat. Zásadní je taky fyzická zdatnost a vztah ke sportu.

Poslední dobou je u nás kladen i větší důraz na poskytování první pomoci. Horskoslužebníci se totiž dostávají i k porodům, těžkým zraněním, resuscitacím... Měl by tudíž být odolný a schopný v takové situaci fungovat.

A jaký je to tedy proces?

Například fyzická kondice je prověřovaná ať už v průběhu čekatelství, tak pak i v takzvané základní škole, do které se dostává po režimu čekatelství, které trvá až tři roky. Pak si člen udělá základní školu, která je letní i zimní a stává se členem dobrovolným. Tady je zásadní říct, že dobrovolný člen je opravdu dobrovolník, tudíž za svoji práci nic nemá. Když pak dobře funguje a je zrovna potřeba přijmout nového člena do profi týmu v dané lokalitě, může se stát profesionálem. Horská služba je jednak celoživotní vzdělávání a taky samozřejmě poslán. Já s nadsázkou

říkám, že je jako peklo. Co jednou schvátí už nikdy nenavráť. Členové nastupují do služby v nějakých dvaceti a končí třeba v pětadesáti. Horskoslužebník je navíc takový multioborový pracovník, musí umět tak nějak všechno. Lyžovat, lézt na laně, řídit různou techniku.

Jsou vlastně nějaké ženy horskoslužebnice?

Nejsou. Velkou roli hraje to, co jsem říkal o tom pekle před chvílí. Ženy přeci jen častěji dají přednost rodině. Měli jsme i holky čekatelky, které byly velice schopné fyzicky i technicky všechno zvládnout, ale nakonec do toho přišly vztahy a rodina.

Ta práce musí být dost často velmi náročná, jak fyzicky, tak i psychicky. Jak se udržujete v kondici a v pohodě? Máte třeba supervize?

Je určitě možné využít psychologa, ale nemám pocit, že bychom to dělali. Práce je natolik různorodá, že to je pořád i zábava a největší penzum pohody dodává rodina a blízcí. Občas je to pro partnerky a manželky asi náročné, protože si někdy práci taháme domů, ale myslím si, že rodina a zázemí je to, co pomáhá opravdu nejvíce.

Co je na práci v horské službě nejhezčí?

Každý to má asi nastavené jinak, každý jsme trošičku jiný. Spoustu z nás má nějaký vnitřní pud pomáhat lidem, v kombinaci s pohybem v přírodě a se sportem. Čili je to spojené všechno se vším. Těch faktorů je několik.

Máte v paměti nějaký zásah, který byl pro vás obzvlášť intenzivní?

To asi ne, ale obecně jsou náročné zásahy, které se týkají malých dětí. Zažili jsme i nějaká úmrtí. To jsou pak těžké situace. Na druhou stranu je pak silné a pěkné, když se podaří přivést zpět do života někoho známého. Tím, jak působíme na místech, ve kterých žijeme, nevyhneme

Co nesmí chybět v batohu, pokud vyrážíte na túru do hor

- Nabitý mobilní telefon s aplikacemi Mapy.cz a Záchranka
- Lehká bunda, která neprofoukne
- Nákrčník a čelenka/čepice proti větru
- Slabší rukavice (v chladnějším období)
- Lékárnička
- Opalovací krém a sluneční brýle
- Náhradní oblečení (především funkční triko a ponožky)
- Jídlo a dostatek pití

se tomu, že se občas setkáme se záchranou někoho, koho známe.

Nejdůležitější na práci záchranáře je to, co mi řekl kdysi jeden můj kolega: “Hele, uvědom si, že to není tvůj příběh.” Prostě si uvědomit to, že dělám, co můžu, ale že to není můj příběh, že bych do toho neměl zabřednout až příliš, aby mě to nezlomilo.

A jaký je váš osobní vztah ke Krkonošům? Jaká máte rád místa?

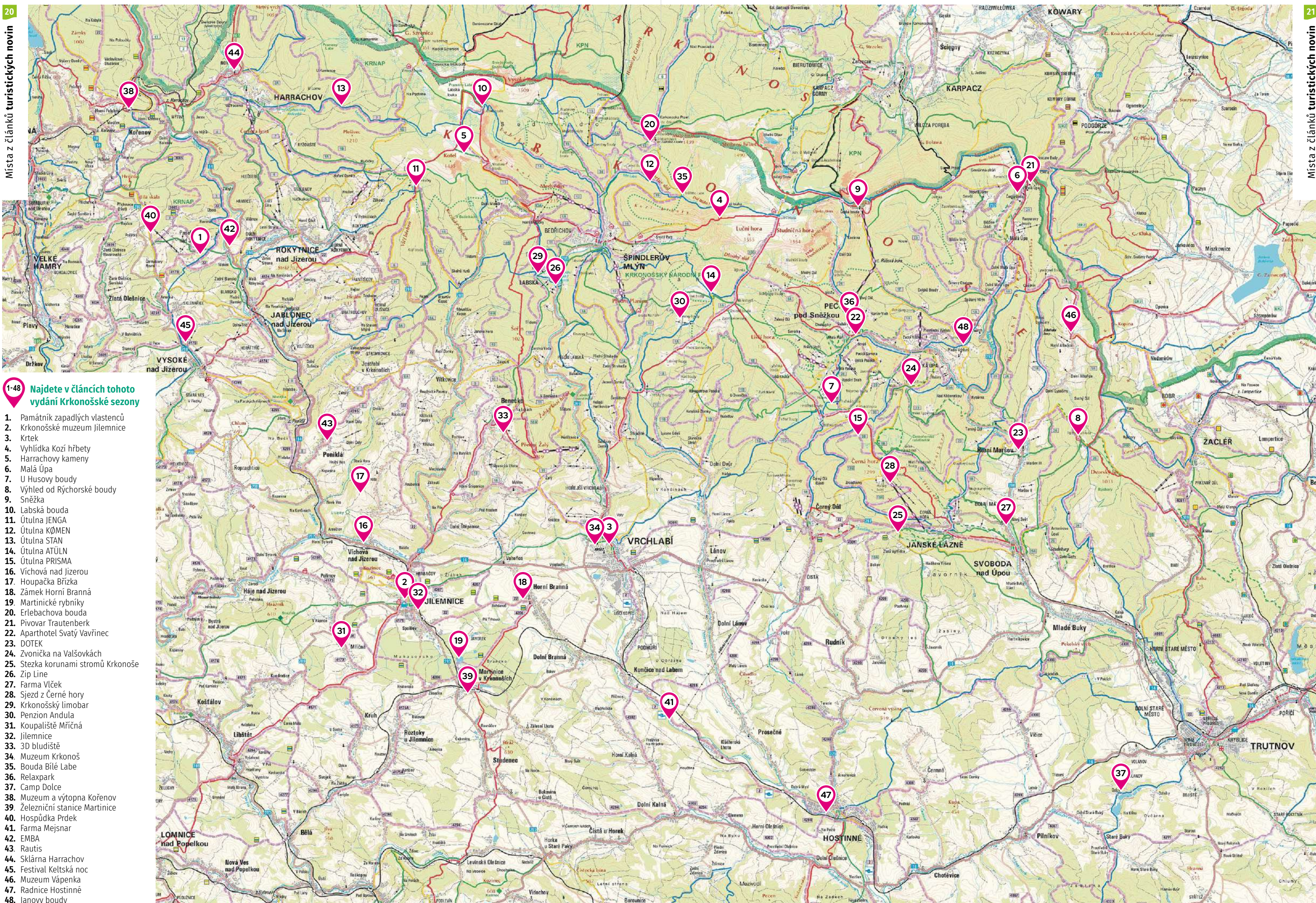
Můj osobní vztah je nejlépe vyjádřený asi tím, že jsem se tady nenarodil. Pocházím z Mělníku a od tří let jsem sem jezdil s rodiči. Vždycky jsem měl pocit, že cesta z Vrchlabí do Špindlu je cesta domů a těch míst, která mám rád, je strašná spousta. Nejsem ten typ, který by šel někde meditovat a rozjímat, potřebuju něco akčního, ale třeba Kotelní, nebo Sněžné jámy, nebo když se díváte na Labský důl, to má neskutečné kouzlo.

Ještě otázka na závěr. Kdyby existovalo jedno pravidlo, které by si turista v horách měl zapamatovat, jaké by to bylo?

Používat hlavu. (*smích*)

Víc k tomu asi není třeba dodávat, že?

Ne. Je to pravidlo, které existuje, funguje a je naprosto jasné. Používat hlavu, a to je všechno. Při jednom rozhovoru se mě ptali, co si turisté mají dát do batohu. Řekl jsem, že mozek (*smích*).

Najdete v článcích tohoto vydání Krkonošské sezony

1. Památník zapadlých vlastenců
2. Krkonošské muzeum Jilemnice
3. Krtek
4. Vyhledka Kozi hřbety
5. Harrachovy kameny
6. Malá Úpa
7. U Husovy boudy
8. Výhled od Rýchorské boudy
9. Sněžka
10. Labská bouda
11. Útulna JENGA
12. Útulna KÖMEN
13. Útulna STAN
14. Útulna ATÜLN
15. Útulna PRISMA
16. Víchova nad Jizerou
17. Houpačka Břízka
18. Zámek Horní Branná
19. Martinické rybníky
20. Erlebachova bouda
21. Pivovar Trautenberk
22. Aparthotel Svaty Vavřinec
23. DOTEK
24. Zvonička na Valšovkách
25. Stezka korunami stromů Krkonoše
26. Zip Line
27. Farma Vlček
28. Sjezd z Černé hory
29. Krkonošský limobar
30. Penzion Andula
31. Koupaliště Mřičná
32. Jilemnice
33. 3D bludiště
34. Muzeum Krkonoš
35. Bouda Bílé Labe
36. Relaxpark
37. Camp Dolce
38. Muzeum a výtopna Kořenov
39. Železniční stanice Martinice
40. Hospůdka Prdek
41. Farma Mejsnar
42. EMBA
43. Rautis
44. Sklárna Harrachov
45. Festival Keltská noc
46. Muzeum Vápenka
47. Radnice Hostinné
48. Janovy boudy

Nevšední zážitky v kulisách Krkonoš

Ať už si vaši dovolenou představujete klidnou nebo adrenalinovou, v Krkonoších si ji sestavíte na míru. Nabízíme proto zážitky mírné a pohodové, ale i divoké a náročné. Počítejte s tím, že u varianty dvě se obvykle neobejdete bez pořádné dávky odvahy a dáte si do těla. Ať už budete překonávat své limity ve výškách hor, v hlubinách dolů nebo na délkách tras. Lépe vám to půjde s partou přátel, na které se po svém boku můžete spolehnout.

Stmívání na Stezce

Představte si, jaké to je sledovat západ slunce z výšky korun krkonošských stromů. Když naposledy svými paprsky opíše obrys hor na obzoru, ptáci utichnou, aby jejich melodii vystřídal jemné tóny houslového kvarteta.

Stezka korunami stromů Krkonoše

25

Do ruky vám přistane sklenka prosecca, aby umocnila exkluzivní zážitek, který vykouzlil letní podvečer uprostřed horských lesů.

Kde se dá něco takového zažít?

Na Stezce korunami stromů Krkonoše v Jan-ských Lázních. Objednáte-li si včas vstupenku

na Stmívání na stezce, získáte možnost výjimečně večerní prohlídky s výkladem průvodce Správy Krkonošského národního parku. Budete společně pozorovat utichající les. Dozvíte se, co se v něm děje po slunce západu a jak se lesní obyvatelé vyrovnávají s temnotou noci. Pomalými kroky projdete celou trasu Stezky až na vrchol vyhlídkové věže, kde za doprovodu Trutnoforte přivítáte noc.

Akce **Stmívání na Stezce** probíhá každou srpnovou středu.

Po laně přes přehradu

Labská přehrada je dominantou města Špindlerův Mlýn. Zkusíte ji přeletět? Přesně to vám totiž nabízí adrenalinová atrakce Zip Line. Na laně se budete vznášet ve výšce dvacet pět metrů a přejedete na něm celou šířku přehrady, celkem sto dvacet metrů. Trvat to bude jen pár vteřin, ale sbírat odvalu k odlepení od pevné země možná zabere déle. Labe pod vámi, nebe nad vámi, adrenalin pulzuje v žilách, když rychle kloužete vzduchem na druhou stranu přehrady. Roztáhněte křídla a užijte si let!

< Zip Line

26

Lamatreking a cameltreking

Pokud rádi trávíte čas v tiché společnosti velkých zvířat, navštivte rodinnou farmu Vlček ve Svobodě nad Úpou a seznamte se s Ayshou, Oliverem, Montym, Sibi nebo Prckem. Lamy mají hrdou a nezávislou povahu, nosí se po světě vznešeně a velmi dobře souzní s kočkami, které se vyznačují stejnými charakterovými rysy.

Farma Vlček

27

Dají se ale také skvěle vycvičit a pokud budete respektovat, že mají svůj vlastní rozum, užijete si s nimi příjemné chvíle. Budte ale připravení, že umí i trochu rostačit! A co pověstné plivance? Ty lamy používají pro svou obranu nebo jako zastrašovací prostředek. Pokud je u nich ve stádu i s vámi vše v pořádku, nemusíte se jich bát.

Na farmě si můžete objednat ze dvou připravených okruhů a zvolit, zda vás doprovodí lama nebo velbloud. Nenechte se ale mýlit – neponese vás, bude vás doprovázet bok po boku. Krátké projíždky po farmě si můžete objednat pro děti s maximální vahou 50 kg.

Pokud chcete tato exotická zvířata poznat více, máte možnost stát se na jeden den jejich ošetřovatelem. Zkusíte si vše od krmení, přes kydání a čištění výběhů, až po vyčesávání. Odměnou pro všechny bude procházka a možná i pomazlení, pokud se jako ošetřovatelé osvědčíte.

Důl Kovárna vás vpustí do útrob Sněžky

Vzpomínáte na Anči, jak stála před horou a volala: „Horo, horo, otevři se pro člověka poctivého a vydej mu málo z bohatství svého.“? Podobně se budete cítit, až se otevřou brány dolu Kovárna a vy vstoupíte do útrob hory v Čechách nejvyšší. Nenajdete tu zlato a drahé kameny, jak si přál Trautenberk, ale sedm kilometrů chodeb, kterými horníci provrtali Sněžku v dobách těžby arzenu a mědi. Kdy přesně vznikly? Již od středověku putovali do Krkonoš hledači drahých kamenů a horníci. Podzemí Sněžky v divokém Obřím dole vydávalo své poklady jen pomalu a za cenu tvrdé dřiny i lidských životů. Neštěstí i nepřízeň připisovali lidé duchům hor a Krakonošovi. Štoly dolu Kovárna byly ovšem vyhloubeny až v polovině 19. století.

Prohlídka dolu Kovárna vám nabízí ryzí, a tedy i fyzicky náročný zážitek, žádnou pohodovou

vycházku. Vlhké podzemí si udržuje teplotu okolo devíti stupňů, potkáte tu louže a bláto. Budete se krčit a tísnit. Polezete po žebřících s ochrannými koši v otevřeném prostoru, máte-li strach z výšek, prohlídku vám nedoporučujeme. Zrovna tak pro vás není vhodná, pokud trpíte klaustrofobií nebo strachem ze tmy. Pokud vyrazíte, vybavte se teplým oblečením a pevnou nepromokavou obuví. Než sestoupíte do štoly Barbora, dostanete helmu, čelovku a rukavice. Na světlo se znovu podíváte až za tři hodiny, a to východem na dně Obřího dolu.

Exkurze je třeba rezervovat s alespoň čtrnáctidenním předstihem. Je přístupná pro děti od deseti let a maximálně dvanáct osob.

Lanovkou nebo autobusem nahoru, na koloběžce dolů

Sjezd z Černé hory

28

Dohromady deset krkonošských lanovek se rozjíždí i na letní sezonu. Od jara do podzimu vás vyvezou na start výletu, pět z nich i na start dlouhého sjezdu. Vyjedte na Černou horu, Medvědin, Pláň, Portášky nebo Horní domky v Rokytnici nad Jizerou. Kromě zmíněných lanovek můžete využít také autobus na Špindlerovu boudu a vychutnat si několikakilometrový sjezd zpět do Špindlerova Mlýna. Koloběžky vám na všech místech půjčí. Užijte si rychlost, buďte ale opatrní. Věděli jste, že největší množství úrazů, ke kterým přes letní sezonu vyrazí horská služba, se stane právě na koloběžkách? Nejohroženější jsou samozřejmě

malé děti, a to i v případě, že jedou s dospělým. Krkonošské svahy jsou prudké a pohybují se na nich i pěší. Obezřetnost a rozvaha jsou na místě.

Tandem paragliding

Vznesete se nad krkonošskou krajinu s lehkostí ptáka. Stačí si navléknout sedačku, trochu se rozběhnout a letět. Plachtit nad horami, vidět je z ptáčích perspektivy a snést se potichu do jejich podhůří. Místo křídel vám poslouží padák, přistávat nebudete na nohy, ale jen dosednete. A protože je sedačka opatřená měkkou pěnou, bude to jako do peřinky. Pokud si troufáte skočit z Černé hory z nadmořské výšky 1260 metrů, objednejte si tandemový seskok. Postará se o vás zkušený pilot, který vám vše vysvětlí a dostane vás bezpečně na zem za každé situace. A když budete chtít, udělá s vámi ve vzduchu i nějakou tu piruetu.

Paragliding tandem najdete v Černém Dole.

Výlety s průvodcem

Rádi byste poznali Krkonoše, ale nevíte, kde začít? Bojíte se vyrazit na vlastní pěst? Anebo vás jen zajímá, co cestou vidíte a rádi byste putovali po boku někoho, kdo to u nás zná jako své boty? Pak využijte služeb průvodců, kteří jsou v Krkonoších doma a své znalosti s vámi budou rádi sdílet. Naplánují trasu, poradí vám s vybavením. Nebudou vám jen ukazovat směr, ale popíší panoramata, seznámí s horskou přírodou, boudami i historií. Užijte si prohlídku outdoorového muzea, ve kterém jsou skutečné exponáty, svěží vzduch a kopce, které musíte zolat na vlastní nohy.

Tematicky zaměřené exkurze do hor nabízí také oddělení environmentální výchovy Správy KRNP. Lektori vás vezmou k ptačím krmitkům, jelením oborám, nebo na fotovycházku na zajímavá místa.

Více informací a odkazy na všechny zážitky najdete na www.krkonoze.eu/nevsedni-zazitky

Krkonošský limobar

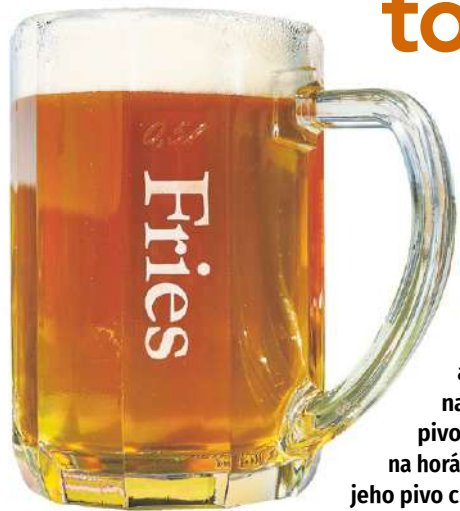
29

I občerstvení na výletě může být zážitkem

Všichni víme, že do hor je třeba pořádná svačina a zásoba tekutin. Co když dojdou, nebo zkrátka přijde chuť na něco svěžího a čerstvého? Nabízí se samozřejmě zastávka na horských boudách, kterou vřele doporučujeme. Někdy to je na ně daleko nebo pospícháte do cíle a pak přijdou vhod **krkonošské samoobslužné bary v přírodě**. Na horských trasách už jich vzniklo několik. Poskytnou nápoj 24/7, nestojí se na něj fronta a nepříjde draho. Každý je řešený trochu jinak, vždy originálně, takže rádi s úsměvem a vděkem zastavíte. Pivobar najdete třeba u Husovy boudy. Natočit si tu můžete i malinovku. Nápoje v limobaru na Přední Labské ve Špindlerově Mlýně chladí horská voda. Podobně funguje i vodní bar na Věbových boudách. Všechny najdete zaznačené na mapy.cz.

„Co si neuvařím, to nemám...”

Horský sládek Jan Králík o kouzlu i dřině v pivovaru Fries

Vaří pivo z krkonošské pramenité vody, spíše než slovník pivních stylů má rád osobní přístup a místo zeleného velikonočního speciálu raději navaří ibiškový ALE. Sládek Jan Králík z mikro-pivovaru Fries vypráví o tom, proč je pivovarnictví na horách nejen krásné, ale i náročné řemeslo – a proč jeho pivo chutná trochu jinak než to z města.

Co dělá pivo z Krkonoš výjimečným?

Za náš pivovar je to určitě voda, pivo totiž vaříme ze zdejšího pramene. Myslím si, že to je obecně velká výhoda horských pivovarů. Kouzlo tomu dodává i lokalita, pivovar v horách a obecně minipivovary na zajímavých místech mají podle mě silnější atmosféru než ve vedlejší ulici ve městě.

Minipivovary mají v Česku už pár let docela boom, že?

Minipivovary dost frčí. Já vždycky říkám, že pokud nemáš osobního řidiče, tak nejsi schopná objet za rok všechny pivovary. Respektive, za jeden rok ochutnat všechna piva. V Česku máme víc pivovarů než dní v roce (*smích*).

Jaká piva tady v pivovaru Fries vaříte?

Vaříme starším pivovarnickým způsobem, kterému se říká infuze. Ve velkých pivovarech jedou

většinou v trochu jiném stylu, přečerpávají tekutinu z bodu A do bodu B, různě to mísí a zahřívají. My to máme celou dobu v jednom celku. Postupně zvyšujeme teploty a tím dojdeme k požadovaným chemickým procesům.

A proč jste si vybrali ten starší styl?

Je to takový tradičnější styl. My jsme navíc mikropivovar, naše technické možnosti nám neumožní úplně všechno. Všechny druhy, styly a podstyly. Ono toho hrozně přibývá. Já když jsem se narodil, tak existoval ležák a tím jsme skončili. V dnešní době, aby člověk tahal slovník do hospody (*smích*).

Asi to ani není o tom tady mít hromady druhů. Ta filozofie je jiná, ne?

Snažíme se spíš mít druhovou stabilitu. Standardně tu míváme desítku světlou, pak dvanáctku polotmavou. To jsou klasické

ležáky, spodně kvašená piva. A pak svrchně kvašená piva pro ty, co chtějí i něco jiného. Tedy APA třináctka a podle sezóny vždy nějaký speciál.

Ochutnala jsem tady ibiškový, ten byl super!

Ten jsem zrovna vařil minulý týden. Vzniklo to tak, že se všude vařil zelený velikonoční speciál. Když já tady ale něco uvařím, bude toho 400 litrů, a to prodáme tak za dva měsíce. No, a po Velikonocích už by nikdo zelené pivo nechtěl. Tak jsme to pojali jako jarní speciál. Ibišek – krásný, rubínový, navoněný, tak existoval ležák a tím jsme skončili. V dnešní době, aby člověk tahal slovník do hospody (*smích*).

A to byl tvůj první speciál?

Ano, chtěl jsem zkusit uvařit svrchně kvašené pivo stylu ALE. Procesně jsem udělal vše správně, ale chuťově to pivo bylo nemastné neslané. Nemělo šmrnc. Tak jsem volal

známému pro radu a ptal se ho, jestli se to pivo, když už je v tanku, nedá nějak vyladit. A on mě seznámil s metodou macerování. Přidal jsem tam ten ibišek a najednou to bylo ono! Někdy je ta sládkarina takové “patlálá matlálá” (*smích*).

Horský pivovar může nám zvenčí znít jako pohádka, určitě má ale nějaká omezení, třeba technické možnosti, jak jsi zmínil. Jak se s tím vypořádáváš?

Je to individuální. Když si vezmeš třeba Boudu Máma v Peci, kde vaří pivo Sněžka, to je už docela velký pivovar. O Trautenberku ani nemluví, to je kolos. My jsme ale opravdu spíš rodinný pivovar. Myslím, že jsme z Krkonošské pivní stezky nejmenší. Občas proto využíváme i ostatní pivovary stezky, které nás dozásobují.

Stabilně tady máte vrchlabského Hendrycha, že?

Přesně tak. Když jsou nějaké větší akce, bereme i jiné. Takle spolupráce funguje moc dobře. O Vánocích nám díky super podmínkám vypili během tří týdnů zásoby na měsíc a půl. No, a proces zrání prostě neurychlíš. Vařil jsem nonstop a lidi se mě ptali, jak to, že nemám pivo. Tak jsem jim říkal, že mám piva plný sklep i plné zuby (*smích*), ale že to pivo tam je teprve týden, že to nejde. Tak jsme se zásobili ostatními pivy ze stezky.

Jaká byla vlastně tvoje cesta k tomu stát se sládkem?

Odjakživa jsem byl gastronomický. Jako malý kluk jsem se motal mámě pod nohama v kuchyni. Logicky jsem proto pak šel do gastru a po těch letech jsem schopný v oboru dělat téměř vše. Pak jsem začal pracovat tady na horách a začal jsem se motat kolem sládka, který tady vařil přede mnou. Šéf si toho všiml, a tak, když náš sládek skončil, přišel za

mnou s tím, jestli to nechci zkusit. A já jsem chtěl. Absolvoval jsem školení a dva roky na to se ozvali z novopacké školy, kde mají obor sládek/slادovnik, jestli by sem nemohl jít učeň na praxi.

A přijal jsi ho, i když jsi byl de facto samouk?

Šel jsem do toho a přineslo mi to hrozně moc. Přinášel mi takový ten teoretický základ, který se zrovna učil a já ho neměl. Znal jsem samozřejmě ty procesy, ale až díky němu jsem u některých pochopil, proč se co děje. Celé to do sebe zapadlo.

Takže malé pivovary jsou vlastně odrazem sládka?

Přesně tak. V Plzni tohle těžko půjde, tam je ta receptura daná.

Žiješ tady celoročně?

Viceméně ano. Isem dost vázaný těmi procesy. Pivo, když kvasí, se musí hlídat. Kdybych bydlel pod kopcem, je to jiné, ale já to mám trochu dál, takže tady víceméně bydlím.

Penzion Andula

30

Jsou dny, kdy ti to tady leze krkem?

Samozřejmě, jsou dny, kdy chceš do civilizace. Člověk je tu trochu odstříhnutý. Na horách máš ponorku třikrát tak velkou a třikrát tak rychle. Proto občas rád vypadnu, ale musím říct, že se sem zase strašně rád a rychle vracím. Uvědomím si tu civilizaci a realitu, kterou my tady vlastně nemáme. Třeba spousta politických a společenských věcí se nás tady vůbec netýká. Jsme nad tím. Doslova.

Jaká piva tě baví vařit nejvíc?

Na léto mě baví ten ibišek a summer ALE, kde je vyšší kyselinka, je lehčí. Takže ideální i pro cyklisty, turisty, na osvěžení. Obecně se víc hodí tady dělat slabší piva. Loni jsem ale poprvé zkoušel smoked beer z nakouřených sladů na dubových štěpkách. To je druh piva, který člověk buď

miluje nebo nenávidí. A protože já to mám hrozně rád, třeba u whisky, chtěl jsem to zkusit. Povedlo se to, takže na podzim ho budeme dělat zase. Na Vánoce děláme medový speciál. Takže máme na všechna roční období nějakou limitku.

Jak vlastně vypadá úplně klasický den horského sládka?

Nejsem si jistý, jestli to můžu zveřejnit (*smích*). Jsou dny, kdy vstáváš v pět ráno a končíš v deset večer. Je to napnuté, procesy jsou zdoluhavé. Pak jsou dny, kdy čekám, kdy to dozraje, a ty jsou klidnější. Takže občas jdu štípat dřevo, nebo vyhazovat sněh. Tady je pořád co dělat. Navíc, část práce je sice ve sklepě, ale část pivovaru je přímo v restauraci, takže lidi mě u toho vidí a chtějí se mnou o pivo mluvit, pochválit mě. To je fajn, je to tedy i práce přímo s hosty.

Když se podívám kolem sebe, pro mě je to tady neskutečně kouzelné, ale je to asi tím, že tu nejsem denně. Je to pro tebe tady pořád ještě vzácné nebo už to nevnímáš?

Sám třeba na výlety už nechodím, ale jak jsem tady dlouho, mám tu spoustu známých, kteří mě vytáhnou. Když mám v zimě volno, jdu na prkno. Ale po devíti letech, co jsem tady, už si každý západ slunce večer nefotím (*smích*).

Jak se podle tebe mění kultura pití piva?

Hrozně moc. I díky tomu, že dostupnost různých piv je čím dál tím větší. Dřív byly pivovary a byly hospody. Teď jsou hospody, co mají svůj pivovar a to ty lidi víc zajímá. Navíc, jak jsme se už bavili, je tolik různých druhů, je to zábavnější. Dřív pivo chutnalo stejně v Karvině i v Karlových Varech, dnes je v pivu i otisk regionu. Co kus, to originál. V malých pivovarech o to víc. Sice jedu podle receptu, ale občas se někde s někým zapovídám, nebo dám někam o gram víc či míň, to všechno se do piva promítá. V tom je to kouzlo.

Jste součástí a srdcem Krkonošské pivní stezky. Proč by si ji člověk měl projít?

Pivní turistika je za mě obecně super. Turistika jako taková je tady

Vyrazte s partou na Krkonošskou pivní stezku za pivními speciály. Zdolejte jedinou vysokohorskou pivní stezku v Evropě!

Jak? Zásadní informace shrnujeme zde, další najdete na www.krkonose.eu/krkonoska-pivni-stezka

- 30 kilometrů – 5 minipivovarů – 2 noci pod horskou oblohou
- Krkonošská pivní stezka se otevírá 30. května a uzavírá 29. září 2025.
- Před cestou si vytiskněte nebo v některém z informačních center v Krkonoších vyzvedněte leták Krkonošské pivní stezky.
- Vydejte se na cestu podle jedné z doporučených tras.
- Navštivte postupně všechny zapojené minipivovary. Za každé vypité pivo dostanete od obsluhy do letáku razítko.
- Za 5 piv – mohou být i malá (1 z každého minipivovaru) získáte drobný dárek s designem pivní stezky (pozor, letos se chystá novinka) a navíc budete zařazeni do slosování o hodnotné ceny – 4x dvoudenní pobyt pro 2 osoby na krkonošských hotelech, 5x velký sud piva a další ceny.

odjakživa a lidi to mají nachozené, stromy jsou pořád stejné nebo o kousek větší (*smích*). Na stezce mají další cíl a možnost, jak si ty hory užít. Je to akce, co trvá vždycky čtyři měsíce, není to o tom, že by člověk musel ve sprintu vyběhnout kopec a nalít se pivem. Tohle nejsou závody, je to o požitkářství. Dá se to klidně rozdělit do celého léta, to je super.

Chutná pivo po túře jinak?

No jasně! Po túře, nebo po dobře odvedené práci je pivo určitě větší požitek. Vrcholový sportovec s mým názorem asi nebude souhlasit, ale myslím si, že rekreační sportovec ano. Pivo je vlastně iontový nápoj. Obsahuje téměř veškerá běčka, my

máme navíc minerální vodu tady z těch hor. Doplní cukry, zasytí, je v něm bílkovina. Prostě ideál. Samozřejmě při desátém kousku už to ztrácí smysl, ale žahnout tam to jedno na žízeň, to je paráda.

Pojďme se ještě vrátit k pivovaru Fries, chystáš nějaké novinky?

Loni jsme přišli s tím smoked beer, byl jsem s ním moc spokojený, tak bych ho chtěl ještě vyladit, letos ho udělat trochu víc nakouřený. Tak uvidíme. Hecuju taky trochu šéfa, ať mi koupí nový tank, který je dobrý na speciály, svrchně kvašená piva. To by bylo super, mohli bychom pak mít víc sezónních druhů.

Na konec bych se tě ráda zeptala, jestli si teď dovedeš představit, že bys dělal něco jiného, než horského sládka?

Nevím, jak na tom budu, až budu starší, sládkarina umí být docela dřina. Ale teď bych tady ještě rád zůstal. Baví a naplňuje mě to, takže nemám důvod zvedat kotvy. Je mi tu fajn.

Rodinná dovolená v Krkonošové

Pojedte s dětmi na dovolenou do míst, kde se píší krkonošské pohádky. Předajte jim lásku k přírodě a pohybu v ní, jako to možná kdysi dělávali vaši rodiče. Krkonoše jsou srdeční záležitost a jak jednou vplujete do jejich náruče, těžko se obejdete bez pravidelné dávky objektů. Hory nás učí respektu a pokoře, ale zároveň motivují překonávat sami sebe. Odměňují nás. Kdo si troufne zdolat překážky a kopce, objeví pohádkovou krajinu, výjimečnou v rámci střední Evropy. Ale také nespočet možností, jak ji zábavně prožít.

Rádi vám poradíme, jak dovolenou naplánovat, aby byl spokojený každý člen rodiny. Nebojte se, Krkonoše nejsou jen o dlouhých túrách. Společně objevíme cíle, které vás budou bavit, i když se vám zrovna nechce do pohorek.

Jak ceny získat?

Jakmile otisknete třetí, páté, desáté, nebo dvacáté razítko, vyplníte ústřížek na zadní straně brožury a odevzdáte obsluze jakéhokoliv razítkovacího místa. Za ústřížek dostanete odměnu. **Pozor – razítka se sčítají!** Po výběru první odměny zůstávají tři razítka stále v platnosti. Přidáte dvě a máte další odměnu... Tedy za 20 razítek dostanete všechny uvedené ceny. Razítkovací místa jsou označena u vstupů touto oválnou samolepkou.

Pobyt na horách pro největší sběrače

Nasbíráte-li deset nebo dvacet razítek, putují vaše ústřížky do slosování o bonusovou cenu – **voucher na služby Resortu sv. Františka nad Špindlerovým Mlýnem**. Poukazy máme tři a jsou v hodnotě 3 333 korun. Užijte si skvělý oběd nebo večeři, odpočítejte si v krásném wellness centru, nebo se ubytujte na hřebenech v samém srdci Krkonoš.

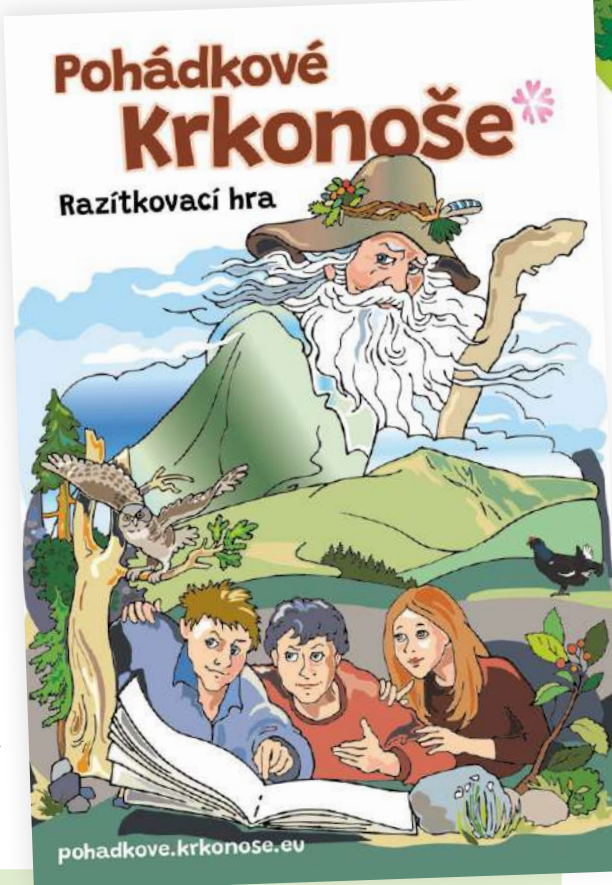
www.erlebachovabouda.cz

Pro koho je razítkovací hra určena a jak se zapojit

Pohádkové Krkonoše jsou nejlepším průvodcem pro děti ve věku 5–10 let. Pro ně je také na míru vytvořena brožura, která je malovaná a hravá. Najdou v ní texty, které už možná zvládnou samy přečíst, hry a kvízy, které je zabaví třeba při čekání na oběd, a mnoho krásných ilustrací.

Pokud máte v posádce děti mladší, třeba v kočárku, i tak zvládnete spoustu míst navštívit a razítka nasbírat. Zrovna tak se dají vybrat cíle výletů pro starší děti. Všechna místa jsou zaznačena v mapě, spolu s výlety po jejich okolí. Stačí naskenovat QR kód u vybraného razítkovacího místa v brožurě a web www.pohadkove.krkonose.eu už vás povede.

Chcete-li hrát s námi, zakupte si na jakémkoli razítkovacím místě za 100 korun brožuru Pohádkové Krkonoše. Získáte téměř osmdesát stran tipů a zábavy. A možnost vysoutěžit si ceny v celkové hodnotě více než 400 korun plus šanci vyhrát voucher ve výši 3.333 korun. Seznam všech razítkovacích míst najdete na webových stránkách www.pohadkove.krkonose.eu.

Razítkovací hra Pohádkové Krkonoše je průvodcem na celou dovolenou

Ta nejzajímavější místa spojuje a nabízí k poznání razítkovací hra Pohádkové Krkonoše. Zve vás na **čtyřicet čtyři krásných výletů** po celých horách. Vyšplháte s ní na hřebeny, projdete podhůřím, svezete se lanovkami i vlakem, za špatného počasí se schováte pod střechu muzea nebo baženu. Zakoupením malované brožury tak získáte průvodce na celou dovolenou nebo víkendové výlety. Na každém místě si navíc otisknete přímo do brožury razítko, a pokud budete mít více než tři, získáte s dětmi krásné **odměny od Krkonoše**.

Od května už hrajte navždy

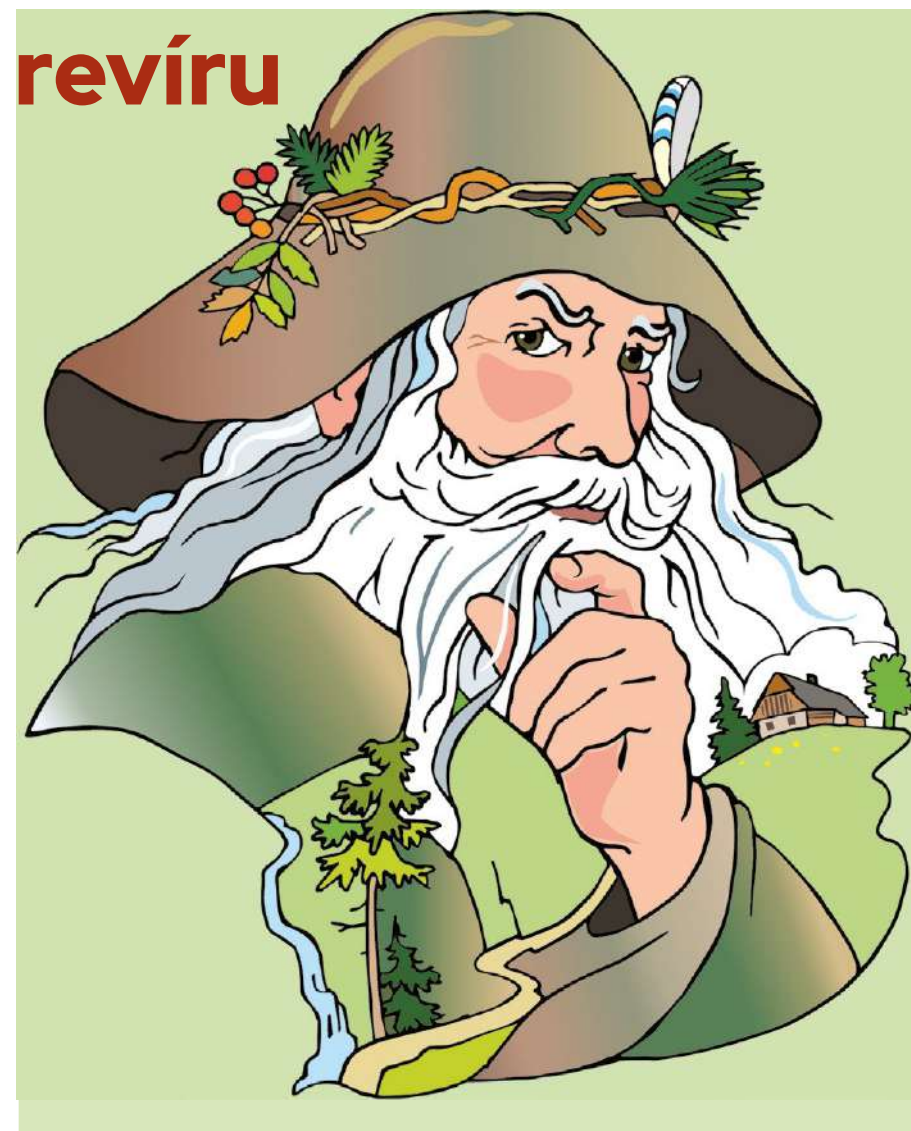
Pohádkové Krkonoše se letos otvírají už po páté a přináší řadu novinek. Tou nejdůležitější je, že už se nezavírou. V minulých letech bylo možné sbírat razítka pouze od května do října, od letošního května však hra poběží celoročně. Znovu ji využijete třeba o jarních prázdninách nebo zimní lyžovačce.

Nové ceny za nasbíraná razítka

Ačkoliv největší odměnou je společný aktivní čas a krásná místa, motivace pro chvíle nepohody nebo únavy vám rodičům jistě přijde vhod. Za 3, 5, 10 a 20 nasbíraných razítek se proto s dětmi můžete těšit na krásné odměny. Jaké?

- Za 3 razítka** získáte **dřevěnou záložku do knihy** vyrobenou přímo v Krkonoších šikovnými rukama pana Martina Plůchy. Záložku zdobí vlk, který se vrací do krkonošské přírody.
- Za 5 razítek** vyhrajete **šňůrkový batůžek s Krkonošem**. Je skvělý na bačkory do školy, tělocvik, nebo na pláštěnku na výlet.
- Za 10 razítek** dostanete hlavní cenu. **Funkční bavlněná čelenka** od Čelenek z hor s originálním pohádkovým motivem krkonošské krajiny vás bude nejen zdobit, ale také hrát a chránit před větrem.
- Za 20 razítek** získají ti největší sběrači a výletníci **malou knihu pohádek o Krkonošovi, a hlavně dřevěnou medaili** za zvládnutí velké krkonošské výpravy.

revíru

INFO Co dělat při setkání s vlkem?

Vlk je sice divoká šelma, na rozdíl od medvěda, lva, či pumy, je však před člověkem plachý. Straní se značených cest a na nich ho tedy pravděpodobně nepotkáte. Stát se to může v lese mimo značené cesty. Ani tehdy není panika na místě. **Stačí dát vlkovi čas a prostor k ústupu.** Mladí jedinci mohou být zvědaví. Zaplašíte je silným hlasem nebo hlukem. Rizikovým faktorem může být přítomnost vašeho psa. Mějte ho tedy pro jistotu na vodítku. Vlk by ho mohl v lese vnímat jako konkurenci a případný střet by pro pejska nejspíše nedopadl dobře.

Jak správně postupovat při setkání s vlkem?

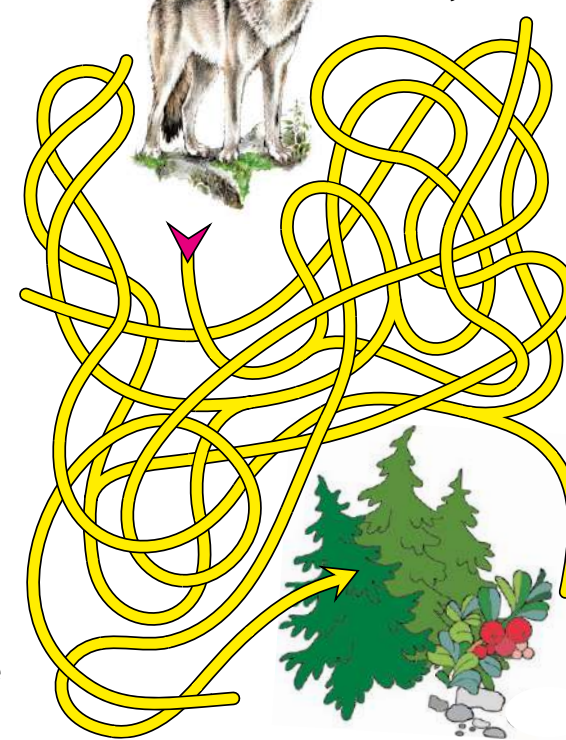
- Nepřibližujte se, vlka nepronásledujte.
- Vlka nikdy nelákejte na potravu a nekrmte.
- Pokud se nevzdaluje, snažte se o klidný ústup.
- Couvejte, neobracejte se k němu zády, neutíkejte.
- Pokud se k vám vlk přibližuje, pokračujte v ústupu, dělejte hluk (zpívejte, tleskejte, křičte).

Každé setkání s vlkem je třeba nahlásit Správě KRNAP, a to na tel. 731 533 895, nebo mail kmikslova@krap.cz. Důležité informace jsou čas a místo setkání, případně i fotografie či video.

Čekáte na autobus, lanovku, nebo oběd? Půjčte noviny dětem a nechte je si hrát a poznávat. V brožurě Pohádkové Krkonoše je takových her mnohem více!

Kudy se vlk dostane do úkrytu mezi smrčky?

Znáš pravidla chování v Krkonošském národním parku?

Krkonošská příroda je vzácná, a proto jsou její nejčennější části pod ochranou národního parku. Podívejte se na pravidla chování.

Chovejte se tiše!

V I. zóně národního parku a klidových zónách chodte jen po vyznačených cestách!

Neničte les!

Planě rostoucí rostliny nechte růst. Netrhejte je!

Dopřejte klid zvěři a volně žijícím živočichům!

Chraňte prameniště a vodní toky!

Odpadky si odnešte!

Turistické značení, informační tabule a další zařízení slouží všem. Neničte je!

Kempujte a rozdělávejte oheň jen na tábořištích!

DŮLEŽITÁ ČÍSLA

1210 Horská služba

112 Tísňové volání

155 Zdravotnická záchraná služba

Nová razítkovací místa v Krkonošové revíru

Přidáváme další skvělá místa. Z původních třiceti se letos pohádková rodina rozrůstá na čtyřicet čtyři členů. Některá místa jsme obměnili, jiná přidali. Jaké nováčky jsme přivítali?

10
Razítkovací
místo

Koupaliště Mříčná

Přírodní koupaliště je nově zrekonstruované, nabízí osvěžení i v největších vedrech, ale vyžití pro pohodový den tu najdete po celý rok. Součástí areálu je volně přístupné víceúčelové hřiště, posilovací stroje, workoutové hřiště, dětská prolézací

Koupaliště Mříčná

31

sestava a vzduchové trampolíny. Do dětského bazénu sjedete na skluzavce, do velkého bazénu skočíte ze skokanského můstku. Voda je tu chladná, ale čistá, odpočívát se dá na slunci na travnatých plážích, nebo ve stínu stromů.

12
Razítkovací
místo

Putování s kocourem Vavřincem v Jilemnici

Výletem po historickém centru města vás provede kocour Vavřinec a promění ho v prima dobrodružství. Začněte návštěvou informačního centra, kde dostanete tištěného průvodce. Vavřinec moc dobře ví, co a jak vám vyprávět. Navíc můžete cestou

Jilemnice

32

odpovídat na otázky, luštit křížovku a pokud se vám vše podaří, čeká vás na konci výletu, opět v informačním centru, odměna v podobě razby vlastní mince.

14
Razítkovací
místo

Benecká přírodní stezka a 3D bludiště

Užijte si pohyb na čerstvém beneckém vzduchu! Ne nadarmo se této nejvýše položené obci západních Krkonoš přezdívá „vzdušné lázně“. Naučná stezka vás povede po obecních i lesních cestách a na každém zastavení vám formou hry představí zajímavosti o vzácné krkonošské přírodě. Budete poznávat houby, stopy zvířat, seznámíte se s mysliveckou mluvou a mnoho

3D bludiště

33

dalšího. Když z trasy stezky na chvíli trochu odbočíte, můžete si navíc užít dobrodružství na 3D bludišti plném nástrah a překážek.

Dvoupatrový hrad z provazů a dřeva stojí u horní stanice lanovky Kejnosa.

19
Razítkovací
místo

Muzeum Krkonoš ve Vrchlabí

Pojďte se podívat na největší výstavu o Krkonoších na světě. Za jedno dopoledne nebo odpoledne se tu o našich horách dozvíte to nejdůležitější. Poznáte jejich obyvatele, pověsti i řemesla. Nahlédnete do dolu, k mlýnskému kolu, svezete se na saních rohatých i na kládě po klauze.

Muzeum Krkonoš

34

Uvidíte vidmo, nejslavnější vodopády Krkonoš i živá zvířátka. V expozici navíc můžete hledat raznice, za jejichž otisky dostanete odměnu.

20
Razítkovací
místo

Vrchlabská výprava

Na krátké procházce poznáte to nejcennější, co podhorské městečko na Labi ukrývá. Navíc, když budete šikovni, získáte hned dvě razítka. Uvidíte dva kostely, projdete dvě náměstí, potkáte dvě muzea. Zámek je ve Vrchlabí ale jenom jeden. Kolem něj zámekský park a rybníček obydlený věčně hladovými kachnami. A pak je tu taky jeden velký Krtek – do země zavrtaná budova

Kačka a Pohádkové Krkonoše

Razítkovací hru Pohádkové Krkonoše hrála v roce 2024 i osmiletá Kačka z Liberce. Nasbírala deset razítek, odevzdala ústřížek a ve slosování vyhrála voucher na pobyt na horách. Jak se jí v Krkonoších líbilo?
„Každý rok v létě navštěvujeme s rodinou na pár dní Krkonoše. Ráda soutěžím, proto jsem nemohla vynechat ani razítkovací hru Pohádkové Krkonoše, v které jsem vyhrála krásnou cenu... poznali jsme spoustu krásných míst, třeba Perličkové ozdoby v Poniklě, rozhlednu U borovice, Ptačí stezku, šli jsme okruh Mlynářovy toulky a nejzajímavější pro mě bylo Muzeum lyžování v Dolní Branně, kde jsme se dozvěděli spoustu informací od pana Suka. Těším se na další návštěvu Krkonoš a soutěžení!“

Zdraví vás Kačka z Liberce

se na naučnou stezku Čertova strouha, jak vypadá hrozenářská práce. Dokonalý systém našich předků zde funguje již více než sto let a brání vzniku povodní.

34
Razítkovací
místo

Relaxpark v Peci pod Sněžkou

Připravte se na spoustu zážitků v dětském parku plném nejrůznějších atrakcí. Všichni malí průzkumníci i odvážní a silní dobyvatelé tu naplní své dobrodružné představy. Na bobové dráze okusíte, jaké

Krkonošského centra environmentálního vzdělávání. Celou cestu můžete luštit křížovku a vysloužit si kromě razítek – už víte, která dvě máte hledat? – taky drobnou odměnu.

27
Razítkovací
místo

Bouda Bílé Labe u Špindlerova Mlýna

Bílé Labe je kouzelná říčka, která tak intenzivně hopká přes kameny, až pění do běla. Její šumění vás bude celou cestu

35

Bouda Bílé Labe

doprovázet. Balvany na jejím břehu jsou občas tak veliké, že se na nich dá krásně vyhrívat a pozorovat dravou vodu. Krom toho uvidíte cestou i několik vodopádů. Pokud budete mít u Boudy Bílé Labe ještě dost sil, podívejte

Relaxpark

36

je to svištět až 40 kilometrů v hodině třeba 8 metrů nad zemí. V zimě se bobovka mění na Magicou jízdu s kouzelným osvětlením zářícím do tmy. Svoje dovednosti a mrštnost pak proveďte v parku Lemurie s obřími skluzavkami, prolézačkami a trampolínovým hřištěm. A komu by bylo zábavy málo, může naproti Relaxparku vyšplhat do korun smrků v lanovém centru Monkey park s trasou pro děti i dospělé. Ti nejdůležitější z vás prosvíští i 70 metrů dlouhý přejezd nad peckou přehradou.

41
Razítkovací
místo

Camp Dolce u Trutnova

Jen kousek od rušného Trutnova se v dolíku uprostřed lesů schovávají rybníky Dolce. Obklopuje je kemp plný zábavy a milých lidí. Travnaté pláže jsou vždy čisté

a posekané, aby se na nich dobře odpočívalo. Cachtání je jasná volba, a protože je tu dlouho mělko, nebudou se o vás rodiče bát.

Camp Dolce

37

Po vodě se můžete projet také v lodičce na ruční pohon nebo na paddleboardu. Kemp si ale užijete i když to na koupání není. Uspořádejte rodinný turnaj v minigolfu a pak vyzkoušejte všechna hřiště a sportoviště.

TIP

Návštěvu každého místa lze proměnit v celodenní výlet

Některá místa najdete v přírodě a budete k nim muset putovat po svých. Jiná jsou dostupná autem, lanovkou, nebo vlakem a zaparkujete jim nadosah. Díky našim naplánovaným trasám po jejich okolí však můžete v cílové lokalitě strávit klidně celý den. U každého z 44 míst jsme pro vás naplánovali trasu, na které prozkoumáte města, lesy, hory i doly.

Krkonošské železnice

Nostalgické jízdy krajinou vás vrátí v čase

Jen si to představte. Mohutný parní stroj přisupí do stanice, na okamžik ji zahálí do mlžného oparu a vzduch nasycený saze a vůní oleje protne hvízdání píšťaly. Nechte se na oblaku páry přenést o 100 let zpět. Do dob, kdy byly vlaky symbolem pokroku a otevřely hory průmyslu i turistům. Nastupte do dobového vagónu a užijte si kouzelnou projížďku s nádechem nostalgie a radosti. Přesně takový zážitek vám nabízí při speciálních jždách hned dvě krkonošské železnice. Pojdme si je představit!

Ozubnicová trať Tanvald – Harrachov

Projedte se po nejstrmější trati v Česku! Vede náročným terénem a je tak prudká, že si v minulosti vlaky při jejím zdolávání pomáhaly ozubeným kolem, které zapadalo do pásu mezi kolejemi. Současné silné stroje už ozubnici nepotřebují. Stále ji ale využívají historické vozy, které se na trať vracejí při nostalgických jždách. Vydejte se na cestu s kulisou Jizerských hor a Krkonoš a užijte si výlet po technicky zajímavé trati. Projedete přes 25 metrů vysoký Jizerský most, tunelem, okolo skal i vodopádu.

Po celý rok se po trati můžete svést různými typy historických vlaků. **Ozubnicová lokomotiva T 426.0 zvaná „Rakušanka“** vyrazí na trať 1. listopadu a 27. prosince 2025. Motorové nebo parní vlaky se po trati prohání téměř každý víkend, vzhledem k rekonstrukci trati je však mnoho z nich omezeno na úsek Kořenov – Harrachov. Konkrétní termíny a jízdní řády najdete na www.zubacka.cz. Kromě toho pořádá Železniční společnost Tanvald také tradiční akce s doprovodným programem na kořenovském nádraží.

Muzeum a Výtopna Kořenov

V prostorách železniční stanice Kořenov je vždy ve dnech konání historických jžd na Zubačce otevřeno Muzeum ozubnicové dráhy. S historií

trati se tu seznámíte podrobně, navštívíte dobovou kancelář výpravčího, uvidíte ozubnicové soukolí nebo modely vozidel. Druhou expozicí muzea je Výtopna, tedy zrekonstruované bývalé železniční depo, kde si s průvodcem prohlédnete unikátní lokomotivy a vagóny, včetně těch ozubnicových.

Muzeum a Výtopna Kořenov

38

Rodinný program na Zubačce v roce 2025

Modelový víkend na Zubačce 5. – 6. července 2025

Jízdy historických vlaků doprovodí velká výstava železničních modelů ve Výtopně Kořenov.

Borůvková sobota na Zubačce 16. srpna 2025

Na nádraží v Kořenově budou připraveny borůvkové hody. Těšit se můžete na borůvkové knedlíky, koláče a koblížky, ale také borůvkové pivo, víno, borůvkovici a mnoho dalšího. Po trati bude jezdit parní vlak.

Svařák na Zubačce 6. prosince 2025

Na adventní notu se budete moci naladit ve Výtopně Kořenov, kterou provoní svařené víno a vánoční punč. Pro děti budou připraveny dílničky a pro všechny potom bohaté i nealkoholické občerstvení. Možná přijde i Mikuláš.

Vlakem na výlet po celý rok

Přes dvě rozhledny do Tanvaldu

Kamenná novogotická rozhledna Štěpánka

nad Kořenovem na vrchu Hvězda je tak trochu v Krkonoších, a tak trochu v Jizerských horách, proto nabízí překrásný výhled na obě pohoří. Vystoupejte na ni od železniční stanice Kořenov, kam se potom

vlakem po ozubnicové trati zase vrátíte.

Do 30. 10. probíhá na trati Tanvald–Kořenov výluka a vlaky jsou nahrazeny autobusy.

Trasa vás dál povede malebnými Příchovicemi, kde stojí další, ale úplně jiná rozhledna. Maják Jára Cimrmana stojí za vyšplhání zrovna tak.

Trasa v mapě: mapy.cz/s/koposujudu

Lokálka Martinice Krkonoších – Rokytnice nad Jizerou

Dvacetkilometrová trať vybudovaná v letech 1898–1899 lemují a křižuje řeku Jizeru. Proto se jí přezdívá Pojizerský Pacifik. Pokud budete pozorní, napočítáte cestou mnoho mostů, mostků, propustí a dokonce jeden tunel. Právě tyto prvky jí dodávají na malebnosti. Historické vlaky jezdí po trati jen výjimečně, provoz běžných spojů je však celoroční. Doporučujeme ji proto využít k dopravě na start výletů po západních Krkonoších. Kudy se vydat, až vystoupíte z vlaku, vám poradí tištěný **Průvodce po trati Pojizerský Pacifik**, nebo komiks nejen pro děti se spoustou her a informací **Jízda s hrabětem**, obojí je k dostání na nádraží v Martinicích.

Po čtyři letní víkendy probíhají na trati **nostalgické jízdy historickými vlaky**. Parní lokomotiva i motoráček Hurvínek vyjždějí ze stanice Martinice v Krkonoších, kde je navíc o sobotách připraven i doprovodný program pro celou rodinu.

Konkrétní termíny akcí a jízdní řády najdete na www.krkonose.eu/pojizersky-pacifik.

Železniční stanice Martinice v Krkonoších

Železniční stanice Martinice

39

Váš výlet po kolejích lokálky začnete na pohádkovém nádraží v Martinicích. Voní dobrou kávou a jeho terasa vypadá spíš jako vstup do zahrady než do kolejiště. Vinná réva porůstá výpravní budovu, která střeží výjimečný areál železniční stanice. Podobný byste v České republice hledali marně. Tady totiž stále řídí provoz lidé: výpravčí a signalisté. Využívají k tomu **zabezpečovací zařízení z poloviny 20. století – mechanicky ovládaná návěstidla a výhybky**. Díky statusu kulturní památky nemohlo být nádraží zmodernizováno a uchovává dodnes dokonalou technickou a řemeslnou práci našich předků, navíc stále funkční pro každodenní provoz.

Více vám o příběhu stanice i tom, jak elektromechanické zařízení funguje, povypráví průvodce v malém **Železničním muzeu** umístěném přímo v nádražní budově. Jeho dveře jsou otevřeny vždy o víkendech od května do října.

Rodinný program na lokálce v roce 2025

Krkonošské parní víkendy

11. – 13. července a 7. – 9. srpna 2025

Po celý víkend jezdí po trati parní mašina **423.094 Velký Bejček**. V sobotu navíc perón martinického nádraží zaplní smích dětí i dospělých, protože jinak to při představeních Divadla Koráb a Já to jsem zkrátka nejde. Přijďte se o tom přesvědčit a užijte si navíc dílnu pro děti, prohlídky Železničního muzea v doprovodu hraběte Jana Harracha, přátelské pohoštění a dobrou náladu.

Víkendy s Hurvínkem

26. – 27. července a 23. – 24. srpna 2025

Motorový vlak Hurvínek s dřevěnými lavicemi není tak ohromující, jako parní lokomotiva, ale má své roztomilé kouzlo. Navíc, vaše babičky ho jistě ještě pamatují, vezměte je na projížďku s sebou. O sobotách se na nádraží v Martinicích setkají s tradičními řemesly jako je sklářství nebo zpracování dřeva. Obojí bude bavit i děti a leccos si vyzkouší v dílničce. Po celý den budou probíhat prohlídky Železničního muzea a procházky po naučné stezce Nádraží Martinice s kvízem a odměnou.

Andělská parní projížďka

6. prosince 2025

Mimo letní měsíce vyráží parní vlak také na projížďku pod dohledem Mikuláše. Připravte se, že od sazí budete tentokrát umazání trochu více, před čerty totiž neutečete. Kam taky utíkat, když parní topení pod lavicí příjemně hřeje a za okny se třpytí zimní krkonošská pohádka.

Vlakem na výlet po celý rok

Krajem zapadlých vlastenců na Prdek

Proč krajem zapadlých vlastenců? Protože vás zveme do Pasek nad Jizerou, kde se děj románu Karla Václava Raise odehrává. O Václavu Metelkovi, který byl předlohou pro hlavního hrdinu románu, vám povypráví v muzeu Památník zapadlých vlastenců. Cílem výletu je hospoda Na Perličku, které místní neřeknou jinak než Prdek.

Dobře se tu vaří, mile obsluhuje, čepuje místní originální pivo Prdecký Perlík a v jednom ze stolů je ukrytá hra čamburína. Výlet si můžete prodloužit o Ptačí stezku, která tudy prochází.

Vystoupíte ve stanici Jablonec nad Jizerou. **Trasa v mapě:** mapy.cz/s/dakahulobe

Produkty z Krkonoš – poklady z regionu

Chcete-li si ze své dovolené či výletu odvést na památku kousek Krkonoš, pak volte produkty s certifikátem Krkonoše – originální produkt. Budete-li mít oči otevřené, najdete mezi tuctovými suvenýry skutečné poklady. Řemeslné skvosty vyrobené s umem a citem, jež se dědí po generaci. Dobroty smíchané z ingrediencí, které živila horská půda a čerstvý vzduch. Výrobky s otiskem lásky k horám a ohleduplnosti ke krajině. Jejich koupí podpoříte výrobce, kteří uchovávají tradice i ty, kteří je svou kreativitou a dobrými nápady posouvají vpřed. Udržitelně a poutivě.

Jako každý rok, i letos vám přinášíme několik příběhů za všechny. Kompletní nabídku certifikovaných regionálních produktů najdete na www.regionalni-znacky.cz/krkonose

Dobroty plné zdraví

Krkonošské mikrobylinky

Mikrobylinky, nebo také microgreens, je superpotravinu plná vitamínů a intenzivních chutí. Jedná se o mladé výhonky bylinek a rostlin sklizené jen několik dní po vyklíčení. Tepelně se neupravují, aby nepřišly o silnou koncentraci živin, které do sebe rostlinky nasávají ze semínek pro další růst. Používají je šéfkuchaři těch nejluxusnějších restaurací jako estetický prvek svých pokrmů, který je však zároveň explozí chuti a zdraví. Používat je můžete i vy.

Díky Krkonošským mikrobylinkám z Vrchlabí. Tuto vertikální farmu založili dva studenti s vizí efektivního a udržitelného pěstování

něčeho užitečného a prospěšného. Nabízejí výhonky ředkviček, hrášku, brokolice nebo zelí. Zakoupit je můžete přímo u pěstitelů, nebo v několika obchodech ve Vrchlabí a místním Farmářském domě. Skvěle jimi doplníte třeba čerstvé sýry z farmy Mejsnar. www.krkonoskemikrobylinky.cz

Farma Mejsnar

Již třetí generace Mejsnarů pase skot na podkrkonošských pastvinách a udržuje tradici rodinného hospodaření. Jsou to lidé, pro které je zemědělství životní styl a v přírodě pracují s láskou, vděčností a pokorou.

Farma Mejsnar

Jak říká pan Alois Mejsnar: „Při každodenní práci se snažíme pochopit přírodu a její zákonitosti tak, abychom ji svojí činností nepoškozovali. Naopak, cílem naší práce je zachovat krajinu, ve které společně žijeme, kulturní, čistou a krásnou.“

Mléko zpracovávají Mejsnarovi ve vlastní minimlékárně „domácím“ způsobem. Do skla, kam patří. Nabízejí pasterované mléko, kefír, čerstvý smetanový sýr s různými příchutěmi, tvaroh a jogurt. Objednat si jejich výrobky můžete přímo do domu, do hotelu nebo apartmánu, přivezou vám je až ke dveřím. Ochutnat můžete třeba na Friesových boudách.

www.mlekoazdodому.cz

K potěše i užitku

Čelenky z hor

Čelenka je v horském prostředí nezbytnou výbavou po celý rok. Od jara do podzimu se hodí při teplejším počasí, v létě za ní na hřebenech budete víc než vděční, v zimě ji využijete na běžky nebo pod lyžařskou helmu. Čelenky z hor je malá rodinná firma, která se drží principu handmade original. Jejich čelenky jsou funkční, příjemné a váš outfit skvěle vyladí díky široké nabídce

motivů. Šijí je z různých materiálů, které povznášejí vlastním nápaditým designem, pečl a nadšením.

„Za nápadem vyrábět čelenky stála naše vlastní potřeba kvalitních produktů, které bychom rádi používali nejen při sportu, ale i ve volném čase. Stojíme si za tím, že Čelenky z hor spojují funkčnost, pohodlí a originální design. Spolupracujeme s profesionálními sportovci jako ambasadory, kteří naše produkty testují a prezentují. Stejně tak jsme rádi za zpětnou vazbu od našich zákazníků, se kterými se setkáváme třeba na trzích po celé České republice,“ popisuje Daniel Mák, zakladatel značky. Zakoupit čelenky můžete v některých krkonošských informačních centrech, online nebo na dalších prodejních místech, která najdete na webu.

TIP Jednu originální krkonošskou Čelenku z hor můžete také vyhrát jako hlavní cenu v razítkovací hře Pohádkové Krkonoše, o které se více dočtete na straně 28. www.celenkyzhor.cz

EMBA

Již téměř sto padesát let trvá tradice výroby lepenky v Pasekách nad Jizerou. Poblíž řeky Jizery první fabrika zpracovávala hladkou dřevitou lepenku, následně kufrovou lepenku

EMBA

jako polotovary pro výrobu zavazadel, od druhé poloviny 20. století pak lepenku papírovou. Dnes patří firma EMBA k významným dodavatelům výrobků z recyklovaného papíru. Její produkty jsou praktické, krásné, a navíc ekologické a šetrné k životnímu prostředí. Uchovejte vaše vzpomínky, důležité dokumenty nebo zápisky z cest v krkonošských deskách a archivačních boxech, které vznikly zpracováním sběrového papíru a jsou dále plně recyklovatelné.

Pořídte dětem desky na výkresy nebo sešit do školy, kterým vyjádří svou osobnost. Velký výběr mají v muzeu Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou, objednat si zboží můžete také na e-shopu. www.emba.cz

Kde se setkáte se sklářskou tradicí v Krkonoších?

Krkonoše reprezentují v **Křišťálovém údolí** tři zástupci. Rautis, Sklárna Harrachov a Hana Šebková tvoří krásné vinuté perle.

Perličkové ozdoby v Poniklé

Je to již mnoho let, co se po ponikelských chalupách o večerech navlékají skleněné perle na drátek. Tradici perlařiny udržuje v západních Krkonoších rodinná firma Rautis. Přímou ve firmě se perle foukají, barví,

Rautis

stříbří a řežou. Poté už putují do chalup, domů a bytů, aby je šikovné ruce proměnily v ozdoby rozličných tvarů. Takový způsob výroby je natolik jedinečný, že je zapsán na seznam nehmotného dědictví UNESCO. Pořídte si blyštivou vzpomínku na Krkonoše a staňte se součástí příběhu krkonošské perly. Zastavit se pro svou ozdobu můžete přímo v Rautisu. V prodejně vám budou oči přecházet. Nabídnou vám tu také exkurzi do výroby, kde cestu jedné perly zažijete od vyfouknutí až po navléknutí. Sami si můžete zkusit ozdobu vyrobit. Otevřeno je tu denně, čas prohlídky doporučujeme rezervovat předem. www.rautis.cz

Sklárna Harrachov

Věděli jste, že oheň ve sklářské peci nesmí vyhasnout? Popraskala by její vyzdívka. Pece v huti harrachovské sklárny bez ustání žhnou již 313 let. Po celou dobu její existence dokázaly rody Müllerů, Harrachů

Sklárna Harrachov

Křehká krása se rodí v Křišťálovém údolí

Sklářská tradice je na severu Čech natolik významná, že ji nelze omezit hranicemi regionů ani horskými masivy. Příběhy jednotlivých výrobců se prolétají a vzájemně ovlivňují či doplňují. Proto vzniklo pomyslné Křišťálové údolí, aby jednotlivce propojilo v celek, propagovalo jejich jedinečnou práci a otevřelo dveře jejich ateliérů a dílen návštěvníkům. Křišťálové údolí si můžete jednoduše představit jako přímkou, která je 70 km dlouhá a **vede z Lužických hor přes Jizerky až do Krkonoš a Českého ráje**. Na té přímce se psala historie českého sklářství a dodnes na ni najdete mnoho stop, mnoho míst, kde tradice pokračuje. A proč křišťálové, když se týká skla? Protože naše sklo bylo tak čiré, čisté, tvrdé a zářivé, že si vysloužilo označení **český křišťál** a věhlas po celém světě. Pojďte nakouknout pod pokličku! Využijte možnosti navštívit ateliéry umělců, objevte sklářské mistry v malých dílnách i velkých hutích, obdivujte preciznost a šikovnost šperkařů a sami si vyzkoušejte práci s křehkým materiálem.

Vše, co o možnosti návštěvy potřebujete vědět, najdete zde: www.crystalvalley.cz

Zážitkové akce v Křišťálovém údolí

Víkend Křišťálového údolí v termínu 18.–19.10. 2025 přináší speciální prohlídky a exkurze do provozoven sklářů, šperkařů a ateliérů škol.

Na konci prázdnin se koná **Crystal Valley Week**, velký letní festival v centru Liberce. Nabízí speciální výstavy, skleněné instalace v ulicích města, výrobce pracující přímo před vašimi očima. To vše 26.–30.8.2025.

a Novosadů zachovat tradici sklářské výroby i věhlas českého skla. V huti se dodnes fouká ručně, respektive ústně. Pojďte se podívat, jak sklovina tančí na konci sklářské píšťaly v rytmu dechu skláře tak dlouho, než v otočkách získá dokonalý tvar. Nahlédněte do brusírny z roku 1895, jejíž vybavení je dodnes původní a plně funkční. Navštivte Muzeum skla a prodejnu. Exkurze probíhají denně. Jakou sklenku a jaký zážitek si odvezete? www.sklarnaharrachov.cz

Novinky a zajímavosti

Open Air festival Keltská noc se stěhuje za výhledy do Vysokého nad Jizerou

Tricátý ročník legendárního krkonošského hudebního festivalu se stěhuje do Vysokého nad Jizerou. Přídomek „festival s nejhezčím výhledem“ si rozhodně může ponechat, Vysoké je totiž dalekými výhledy do kraje vyhlášené. Navíc pořadatelé slibují skvělé zázemí, dobrou dopravní dostupnost a kemp

Festival Keltská noc

45

přímo u areálu. A jací jsou headlinéři? Bez kapely Tři sestry se Keltská noc neobejde ani letos, přibude MIG 21, Vyspaná fixa, Mňága a Žďorp a mnoho dalších. Festival se koná 7. – 9. srpna 2025. www.keltskanoc.cz

Muzeum Vápenka je teď snazší odemknout

Osmiboká kamenná věž šachtové vápenky z 19. století připomíná období těžby vápence. Uvnitř této kulturní památky je vybudováno malé muzeum, které naopak připomíná příběhy zdejších lidí i samotných Krkonoš. Pokud jej plánujete navštívit, nemusíte se pro klíče předem zastavovat v informačním centru Veselý Výlet v Horním Maršově, jak tomu bývalo dříve. Nyní si je pohodlně vypůjčíte na recepci Pensionu Vápenka, který je od muzea vzdálen necelých 400 metrů. Budete k tomu potřebovat jen platný doklad totožnosti a kauci 200 Kč.

Muzeum Vápenka

46

Rekonstrukce uzavřela čtyři historické domky ve Vrchlabí

Soubor čtyř šitových domů na náměstí Míru ve Vrchlabí patří mezi nejstarší lidové stavby v Krkonoších. Po rekonstrukci tří domků koncem 20. století a přístavbě repliky čtvrtého domku v letech 2009–2010 slouží všechny stavby expozicím Krkonošského muzea.

INFO „Od 1. května bude expozice ve čtyřech historických domcích uzavřena a potom v nich budou probíhat některé stavební úpravy, a zejména instalace nové expozice. Domky znovu otevřeme až v průběhu roku 2027 a už teď můžeme návštěvníkům slíbit zejména rozšířenou část týkající se historie města Vrchlabí.“ uvedl **Jakub Šimurda**, vedoucí Muzea Krkonoš. To je po celý rok otevřeno a těší se na vaši návštěvu.

Předpokládám, že za těch 50 let jste urazili dlouhou a náročnou cestu až k dnešní podobě areálu?

Nejvíce by asi mohli vyprávět ti, jež se zúčastnili prvních staveb vleků a příslušných budov, techniky bylo tehdy pramálo a často se vše tahalo takzvaně na zádech. Dnes vás na kopec vyvezou přímo od jednoho z parkovišť dvě pohodlné čtyřsedačkové lanovky, pro děti máme malé vlek a pohyblivé pásy. Všechno je dnes pohodlnější a komfortnější, i když třeba v našem kiosku pořád zažijete atmosféru z dob minulých!

50 let Skiareálu Paseky nad Jizerou aneb od prvních nadšenců k oblíbenému zimnímu středisku

Skiareál Paseky nad Jizerou si připomíná půlstoletí od svého vzniku. Co začalo jako sen několika místních srdcařů, je dnes jedním z moderních rodinných zimních středisek na pomezí Jizerek a Krkonoš.

Zavzpomínejte společně s námi na historii lyžování v jedné z jejích krkonošských kolébek. Vrátime se ke kořenům lyžařské historie a příběhům místních rodáků, vlekářů i kronikářů v jedné z nejmalebnějších částí Krkonoš. Povídat si budeme s místňáčkou Petrou Lubíkovou.

Letos slaví Skiareál Paseky padesát let od svého vzniku. Jaké byly vlastně začátky lyžování v Pasekách? Lze vůbec říci, kdy lyžování začalo?

Museli bychom se vrátit až někdy do roku 1893, kdy průkopník a propagátor lyžování Oskaru

Vorwerk uspořádal v sousední obci besedu s kurzem lyžování. Snad dokonce na paseckých stráních uspořádal jeden z prvních sjezdařských závodů v Krkonoších. Lyže se zpočátku využívaly hlavně jako způsob přepravy v zimě. Pasečtí jezdili na dřevěných lyžích jak za prací, tak do školy.

Je to tedy padesát let co se u vás pustil první vlek?

Ne tak docela. U pár chalup i těch podnikových si šikovní nadšenci stavěli svépomocí malé vlek, lyžaři měli kolem pasu pás s háčkem, kterým se k tomu vleků připínali nebo se také používal naviják k roztahování větroňů. To všechno bylo o vynalézavosti a šikovnosti lidí. Ve zlomovém roce 1974 se pak spustila první klasická dvoumístná kotva pro veřejnost. To byl začátek moderního lyžování v Pasekách. Tehdy určitě nikdo netušil, že se z tohoto projektu stane jedno z významných zimních středisek regionu.

Radnice Hostinné

47

Hostinné slaví 500 let radnice a otevírá novou naučnou stezku

Renesanční budova radnice zdobí náměstí Hostinné již od poloviny patnáctého století. V měštanském domě se v té době scházel purkmistr s volenými konšely a činili zásadní rozhodnutí o dalším vývoji města. Tak významný dům se rada rozhodla od ostatních odlišit. Proto radnici přibýly zásadní prvky, díky kterým ji dnes zná celá země. V roce 1525 to byla radniční věž, v roce 1641 poté dva obří v římské zbroji v jejím průčelí.

Záměr se radě města vyvedl na výbornou. Věž jako malovaná dodala radnici kouzlo. Okouzila i pana Mariana Piaseckého, který její zmenšený model umístil do svého Parku Miniatur v polských Kowarech. Stojí tam po boku

dalších významných staveb Krkonoš na české i polské straně hranice.

Pojďte věž poznat trochu lépe, když už má ty pětisté narozeniny! Využijte možnosti výstupu na její ochoz a komentované prohlídky, kterou nabízí Informační centrum Hostinné. Konají se od pondělí do pátku v 9, 11, 13 a 15 hodin, v sobotu poté v 9 a 11.

Využijte této příležitosti a vystoupejte nad hlavy obrů, kteří střeží klid města i krkonošského podhůří.

Sklárna Harrachov zve k návštěvě letní tvořivé dílny. Neopomeňte ani harrachovské pivní slavnosti, uskuteční se již po dvaadvacáté

Zkuste si na chvíli práci rytců a malířů skla a vytvořte své vlastní originální sklenky. Sklárna Harrachov opět otevře letní tvořivou dílnu, kde si budete moci elektrickými rýcími tužkami nebo hydroglazurovými barvami

Karta hosta Krkonoš: vaše letní eso v rukávu

Pokud plánujete trávit dovolenou nebo víkendy převážně ve východním údolí Krkonoš – Krajině pod Sněžkou, využijte Kartou Krkonoš. Hory s ní můžete poznávat výhodněji, pohodlněji a s trochou radosti navíc. Ať už vyrazíte na oblíbené místo nebo se rozhodnete pro nový cíl, Karta Krkonoš vám zpříjemní každý krok.

Karta Krkonoš je zdarma. Získáte ji u více než 300 ubytovatelů v Krajině pod Sněžkou – tedy v sedmi obcích východních Krkonoš, mezi které patří například Pec pod Sněžkou, Janské Lázně, Žacléř, nebo Trutnov. Vloni ji využilo přes 140 000 návštěvníků – a není se čemu divit. S Kartou Krkonoš objevujete region chytřejí a levněji. Karta je k dispozici v papírové i digitální podobě, snadno ji přidáte do mobilu a platí po celou dobu vašeho pobytu. Nabídka výhod se mění podle ročního období – v létě koupaliště, bobovky, galerie; v zimě třeba večerní lyžování nebo wellness.

Tipy na výlet s Kartou Krkonoš v kapse

- Za kulturou i historií:** Karta Krkonoš vám otevře výhodněji dveře do nového Muzea Krkonoš ve Vrchlabí, ale i hory umění v trutnovském Centru současného umění EPO1. Láká vás vojenská historie? Kartou se vytaste u vstupu do obří československé pevnosti Stachelberg s rozsáhlým podzemím.
- Dobrodružství pro celou rodinu:** Pro rodiny s dětmi je ideálním cílem Areál Buky v Mladých Bukách, kde si užijete největší pleněrový dětský park v Krkonoších. A pokud máte rádi adrenalin, Karta hosta vás tady povoží na Bobovce Buky – nejdelší krkonošské bobové dráze.
- Cesta na Sněžku:** Pokud máte chuť dobýt nejvyšší vrchol Česka, využijte až 30% slevu na lanovku, která vás na tuto nádhernou horu pohodlně dopraví. Přes léto ale pozor na velkou vytiženost Sněžky a lanovky, nechte výlet na mezisезónu. A když přijedete autem, nezapomeňte, že vás čeká sleva už při parkování v Peci pod Sněžkou.

Krkonošské krpály sice z vašich letních výprav do hor nezmizí, ale s Kartou Krkonoš v kapse budou o poznání příjemnější. Řekněte si o Kartu Krkonoš na recepci – a objevujte hory s radostí. Všechny výhody najdete na webu krajnapodsnezkou.cz

ozdobit křišťálové sklenice z místní produkce. Dílna se nachází v přízemí sklářského muzea, hned vedle cukrárny s pekárnou. Kromě letních prázdnin, bude otevřena i o vybraných víkendech před začátkem a po skončení letních prázdnin.

V sobotu 19. července se v areálu Sklárný a minipivovaru Novosad a syn Harrachov uskuteční již 22. **Pivní slavnosti!**

Těšit se můžete na skvělou hudbu napříč žánry, bohatý výběr občerstvení a osvěžující pivo z pivovaru Novosad. Po celý den bude pro návštěvníky zpřístupněna sklářská huť, muzeum skla a také tvořivá dílna. Aktuální informace o provozu dílny i program Harrachovských pivních slavností najdete na www.sklarnaharrachov.cz

Zapomenutá historie Mariánské kaple na Poštovním dvoře

Vyrazte po nové naučné stezce ke kapličce Panny Marie a za výhledy do hor i do kraje. Stezka s pěti zastaveními vás povede od kostela kolem rybníků a lesem ke kapli, kde prý dříve býval pramen s léčivou vodou. Naučné cedule s fotografiemi na každém zastavení vám přiblíží historii kapličky a povypovídá další zajímavé informace. Stezku právě chystá informační centrum Hostinné. Ověřte si před cestou, zda je již připravena k návštěvě. hostinne.info

Jsme destinační společnost Krkonoše

Již dvacet pět let sjednocujeme region

Krkonoše – svazek měst a obcí vznikl v roce 2000 z iniciativy měst a obcí za podpory KRMAP i obou krajů, a to za účelem sjednocení regionu, jednotné marketingové prezentace a tvorby i vedení společných projektů.

V současné době plní roli certifikované oblastní destinační společnosti (DMO Krkonoše) a je respektovaným partnerem v území i za jeho hranicemi. Promlouvá jménem Krkonoš na krajské a státní úrovni. Systematicky pracuje na produktové nabídce a propagaci značky Krkonoše. Dosáhl tedy vize, jež mu byla v době vzniku uložena, a v mnohých ohledech nejspíš překonal horizont představ, ke kterému jeho zakladatelé dohlédli. Zároveň posouvá svou činnost od marketingové prezentace také k řízení udržitelného rozvoje regionu. Vytváří komunikační platformu pro všechny zainteresované stakeholdery v území a pracuje v souladu se zájmy svých partnerů i celé destinace. Respektuje retoriku a strategii Správy KRMAP.

K narozeninám si destinační společnost Krkonoše nadělila mnoho práce a úkolů. A také jednu velkou radost

Loňský rok se nesl ve znamení tvorby významných strategických dokumentů. V první řadě jsme prošli tvorbou **strategie rozvoje regionu**, která bude udávat směr Krkonoš v následujících sedmi letech. Vznikla ve spolupráci se zástupci členských obcí, Správy KRMAP, skiareálů, podnikatelů i krajů. Pojmenovává potřeby i problémy regionu a stanovuje konkrétní opatření, která budeme postupně naplňovat.

Na strategii rozvoje, která je takovou vytyčenou trasou s významnými průjezdnými body a jasným cílem, navazuje **strategie značky Krkonoše**. Definuje, jakým způsobem se budeme vizuálně prezentovat, i hodnoty, za kterými si jako značka stojíme. Použijeme-li podobnou metaforu, je to druh vozidla, kterým po té vytyčené trase pojedeme. A s tím souvisí jedna velká radost a dárek pro nás všechny – **nová vizuální identita Krkonoš**. Nové logo od OBA Creators vám již brzy představíme.

Posledním významným krokem je tvorba **marketingové strategie**. Tu můžeme považovat za jízdní řád, který bude naši výpravu korigovat. Umožní nám efektivně alokovat finanční prostředky a cílit produkty i kampaně tak, aby byly v souladu s naší vizí a potřebami cílových skupin destinace.

Bude to jízda! Ale my jsme na ni dobře připraveni. Za to je třeba poděkovat všem

členům a partnerům, bez jejichž podpory by nebylo žádný plán možné ani vymyslet, natož realizovat.

Co přesně děláme?

Řízení cestovního ruchu v České republice probíhá na několika úrovních. Na té nejvyšší stojí Ministerstvo pro místní rozvoj a státní agentura Czechtourism. Dále se cesty rozbíhají do krajů, respektive krajských centrál cestovního ruchu. Oblastní destinační společnosti jsou třetím stupněm řízení. DMO Krkonoše je třetí nejdéle fungující v zemi.

Pracujeme pro Krkonoše, jejich návštěvníky a obyvatele. Mandát jsme k tomu dostali od 42 členských obcí, certifikaci od agentury Czechtourism. Máme stabilní podporu Královéhradeckého i Libereckého kraje.

Jak naši práci vidí partneři?

Destinační společnost Krkonoše znám od jejího vzniku. Za dobu jejího působení jsem pracoval a stále pracuji aktivně v cestovním ruchu, a to jak v oblasti Krkonoš, Podorlicka a Hradecka. Díky tomuto dlouhodobému působení v několika regionech protkaných cestovním ruchem jsem spolupracoval s mnoha destinačními společnostmi, akčními skupinami a mnoha dalšími organizacemi, které by měly být podpůrnými a spojujícími organizacemi na poli cestovního ruchu.

DMO Krkonoše plní, dle mého názoru, přesně to, co by plnit měla: – Podporovat spolupráci jednotlivých subjektů v regionu (podnikatelské subjekty + municipalita), – hledat nové příležitosti na poli cestovního ruchu, tvořit jednotnou tvář, značku a směr celého regionu.

Vzhledem k tomu, že cestovní ruch je obchod s emocemi, tak jeho základním stavebním kamenem je člověk, potažmo lidský potenciál. DMO Krkonoše má obrovskou sílu ve svém personálním obsazení. Potkávám se s lidmi profesionálně zdatnými, lidsky vyspělými a hlavně příjemnými.

V České republice vzniklo mnoho „destinacek“ a mnohé by se mohly a měly od DMO Krkonoše učit.

Petr Čermák, místostarosta obce Černý Důl a ředitel Lázní Velichovky

7,7 milionu korun na rozvoj regionu

Díky dotacím a grantům čerpáme krajské i státní finanční prostředky, které následně přetavíme v produkty sloužící veřejnosti. To nám umožňují členské příspěvky našich obcí a také příspěvky členů Fondu cestovního ruchu. Každou jejich korunu znásobíme sedmkrát!

Jaké produkty můžete využít i vy?

Mnoho z nich je popsáno na stránkách těchto novin!

■ Spojujeme zážitek z ryzí přírody s využitím fenoménu krkonošských bud a podporou jejich hospodářů. Putování po hřebenech s noclehy na horských boudách přináší produkt **Opravdové Krkonoše**. Více na straně 9 a webu www.krkonoše.eu/opravdove-krkonoše.

■ Přinášíme program pro rodiny s dětmi díky razítkovací hře **Pohádkové Krkonoše**. Více na stranách 28–30 a webu www.pohadkove.krkonoše.eu.

■ Zajišťujeme pohodlnou dopravu cyklistům i pěším. Podporujeme provoz letních turistických autobusových linek známých jako **Krkonošské cyklobusy**. Svezou pěší i cyklisty s koly a výrazně usnadní pohyb po regionu a plánování výletů. Více na straně 27 a www.krkonoše.eu/krkonoske-cyklobusy.

■ Podporujeme krkonošské minipivovary jako partner **Krkonošské pivní stezky**. Více na stranách 16 a 17 a webu www.krkonoše.eu/krkonoska-pivni-stezka.

■ **Pomáháme s úpravou běžkařských stop**. V rámci projektu **Krkonoše – lyžařský běžecký ráj** získáváme dotační příspěvky, které poté předáváme upravovatelům běžkařských tras. V Krkonoších je jich kolem 800 km! S výběrem trasy denně poradí naše

webové stránky, stejně tak pro vás přes portál www.bilestopy.cz monitorujeme i aktuální upravenost. Více na www.krkonoše.eu/aktualni-stav-bezkarskych-stop.

■ Podporujeme železniční dopravu na trati Martinice v Krkonoších – Rokytnice nad Jizerou. Provázíme po trati zvané **Pojizerský Pacifik**.

Setkání pracovníků infocenter

Spoluorganizujeme doprovodný program u Krkonošských železničních víkendů. Více na straně 31 a webu www.krkonoše.eu/po-trati-pojizersky-pacifik-vstrec-vyletům.

■ **Reprezentujeme Krkonoše** u nás i v zahraničí. Jezdíme na významné akce i veletrhy cestovního ruchu, abychom představili krásy regionu novým potenciálním návštěvníkům.

Travel Trade Day Czechia 2024

Účastníci jsme se také Travel Trade Day a oslovili mnoho zahraničních buyers z cestovních agentur a kanceláří. Organizujeme a provázíme presstřipy pro české i zahraniční novináře, kteří pak své zážitky mohou předat čtenářům.

■ **Jsme online!** Pravidelně vylepšujeme a aktualizujeme oficiální webový portál Krkonoš – www.krkonoše.eu. Vše o Krkonoších najdete právě tam, od podzimu v novém a opět lepším provedení. Sledujte nás také na Facebooku, Instagramu i TikToku a sdílejte s námi vaše zážitky.

■ **Jsme ale i offline!** Každý rok vydáváme tiskoviny, které můžete využít při vašem putování po Krkonoších, i doma na gauči, když dovolenou teprve vybíráte či plánujete. Všechny vydané brožury jsou zdarma k dispozici, buď na pultech informačních center, nebo na www.krkonoše.eu/propagacni-materialy.

S kým spolupracujeme?

Opíráme se o podporu **42 členských měst a obcí**. Jejich členství je dobrovolné a o to více si ho vážíme. Za poslední dva roky jsme přivítali tři nové členské obce a s dalšími o vstupu jednáme.

Nezbytná je spolupráce s významnými stakeholdery v regionu. Do Fondu cestovního ruchu dobrovolně vstoupilo a pravidelnými příspěvky nás podporuje **58 členů**. Úzce spolupracujeme se Správou KRMAP. Pravidelně komunikujeme s asociacemi v oblasti cestovního ruchu.

Zajímá vás, kdo se podílí na rozvoji destinace Krkonoše? Nebo sami podnikáte v našem regionu a rádi byste byli do tohoto procesu také zapojeni? Přehled všech členských obcí, členů Fondu cestovního ruchu a partnerů najdete na našem webu svazek.krkonoše.eu. Jsou na něm také všechny důležité informace o tom, jak fungujeme, i kontakty na nás.

Děkujeme všem, kdo s námi budují značku Krkonoše!
svazek.krkonoše.eu/clenove-partneri

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ O CENY

Milí čtenáři, i v letošním čísle novin jsme pro vás připravili tradiční soutěž o hodnotné ceny z Krkonoš.

Pročetli jste celé noviny pečlivě? Pak pro vás bude zodpovězení otázek hračka. Zašlete nám vaše odpovědi a zařadte se tak do slosování o báječné odměny.

Odpovědi zasílejte buď písemně s označením „**Čtenářská soutěž o ceny**“ na adresu Regionální turistické informační centrum Krkonoše, Krkonošská 8, 543 01, Vrchlabí, ČR, nebo na e-mail: info@krkonoše.eu. Nezapomeňte vždy uvést vaše jméno, e-mail a adresu.

Soutěžní otázky

1. Jaká Krkonošská muzea je možné navštívit díky společné vstupence?
2. Jak se jmenuje útulna na Klínových boudách?
3. Jak se jmenoval český krajinář, jehož inspirovala k tvorbě obec Víchova nad Jizerou?
4. Jaká je hlavní cena (za 10 razítek) v razítkovací hře Pohádkové Krkonoše?
5. Kolik let letos uplyne od založení Destinační společnosti Krkonoše?

Uzávěrka odpovědí: 31. října 2025
Losování výherců: prosinec 2025

Budeme rádi, pokud ke svým odpovědím připojíte zkušenosti z vašeho pobytu v Krkonoších.

Ceny

1. **cena** – voucher na ubytování pro 2 osoby na 2 noci s polopenzí v hotelu Horizont, Pec pod Sněžkou. Věnuje Hotel Horizont, www.hotelhorizont.cz
2. **cena** – rodinná vstupenka na Stezku korunami stromů Krkonoše, věnuje Stezka korunami stromů Krkonoše, www.stezkakerkonoše.cz
3. **cena** – kniha Už není toho dechu, věnuje Martin Lavický, www.uznenitohodechu.cz
4. **cena** – průvodce Krkonoše, věnuje autor Jan Hocek, www.hocek.cz
5. **cena** – batůžek a lahev s logem Krkonoš, věnuje Krkonoše – svazek měst a obcí, www.krkonoše.eu

Odesláním odpovědi potvrzujete váš souhlas se zpracováním osobních dat za účelem vyhlášení soutěže a zaslání turistických informací. Více o tom, jak s osobními údaji nakládáme, naleznete na <https://svazek.krkonoše.eu/gdpr>. Pořadatel si vyhrazuje právo na změnu cen. Výhry v soutěži nejsou soudně vymahatelné, na Výhru nevzniká právní nárok a není možno místo ní požadovat jiné plnění.

Přejezd Krkonoš na kole

Otestuje vlastní limity a vydejte se na přejezd Krkonoš na kole

I v sedle kola se dá po Krkonoších putovat od boudy k boudě. Zkontrolujte však před cestou brzdy a svou kondici, bude to dřina. Kopce a údolí sice překonáte rychleji než pěší poutník, ale bude to za cenu nejednoho propoceného trikotu. Spolehnout se můžete na několik jistot – za sjezdem vždy čeká další výšlap, za výšlapem božský výhled a na konci cesty pramenitá horská voda nebo pivo i na tu největší žízeň.

Pojďte šlápnout do pedálů a zkuste trasu, kterou pro vás na vlastní nohy otestoval Jan Hocek. V terénu víceméně kopíruje trasu značenou jako 1A a je to také Severní úsek stezky Via Czechia. Měří téměř 100 kilometrů. Na kolik etap

si ji rozdělíte, záleží na vás. Doporučujeme minimálně dva dny. Nejde přeci jen o zdolávání výškových metrů, budete projíždět místy, která by byl hřích minout. Užijte si výlet se vším výjimečným, co k horám patří, a zbytečně nespěchejte.

Doprava

Trasa začíná v Harrachově. Dopravte se tam vlakem z Tanvaldu, kam se dostanete rychlíkem i z Prahy. Končit budete v Trutnově, kde lze opět na vlak nasednout.

Pojedete přes

Harrachov – Dvoračky – Horní Mísečky – Špindlerův Mlýn – Strážné – Výrovku – Pec pod Sněžkou – Spálený Mlýn – Malou Úpu – Horní Albeřice – Rýchorskou boudu – pevnost Stachelberg a Trutnov

Co na trase uvidíte

Dalo by se ve zkratce říct, že skoro celé hory. Krásných míst se vám bude před očima a kolem trasy střídát nespočet. **Mumlava** vás povede už od začátku a zavede i k vodopádu. Horská bouda **Dvoračky** vás odmění za zdolání první velké výškové výzvy. Pod

Janovy boudy

Medvědínem se podívejte na protější hřeben Přední Planiny, za jejíž horizont brzy vystoupáte. Až se budete dívat zpět od **Friesových bud**, bude to na terase s pivem nebo limonádou

v ruce, bosýma nohama a pocitem, že máte první polovinu za sebou.

Sjezdem od **Výrovky** do Pece pod Sněžkou opustíte střední Krkonoše a vydáte se na východ. Čeká vás tam stoupání na Janovy boudy, které nabízí krásné výhledy na údolí Velké Úpy. **U Kostela** v Malé Úpě je božsky, užijte si klid a bohaté **luční enklávy**, které

vás budou provázet až do Horních Albeřic. **Rýchory** jsou krajinou téměř netknutou a druhově bohatou. Kontrastem k tomuto přírodnímu prostředí je pevnost **Stachelberg**. Od ní už pojedete do Trutnova, zpět do ruchu a reality.

Délka trasy 98 kilometrů

Doporučené ubytování

Friesovy boudy či penzion Andula

Trasa v mapě

<https://mapy.cz/s/gekodadafe>

Sjezdovky, skialpy, běžky i pohorky vědí, kde je v zimě nejlépe.

Poslechni je a pojed' do Krkonoš!

ZAŽIJ
PRAVOU ZIMU
V KRKONOŠÍCH

Do hor i na oficiální portál

www.krkonose.eu

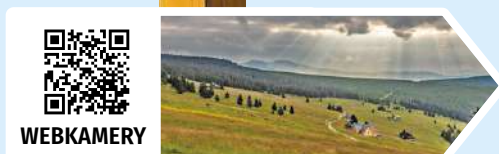
vás zve destinační společnost Krkonoše

Informační rozcestník

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ INFORMACE O KRKONOŠÍCH

Vše, co potřebujete o Krkonoších vědět, najdete na jediném oficiálním turistickém portálu Krkonoš. Hledáte tipy na výlety, trasy, aktuální informace, inspiraci na dovolenou i výlet či materiály ke stažení? Spolehněte se na web

www.krkonose.eu

Jste v Krkonoších s dětmi?

Využijte náš kompletně připravený program! Zapojte se do razítkovací hry a získejte tipy na výlety pro celou rodinu.

pohadkove.krkonose.eu

Chystáte se na túru? Ověřte si díky **webkamerám**, jaké je aktuálně počasí na horských hřebenech či v jednotlivých krkonošských městech a obcích.

krkonose.eu/webkamery

Řešíte dopravu během vašich výletů?

Pomohou vám **Krkonošské cyklobusy**. Turistické autobusové linky jezdí od konce května do konce září skrz celé Krkonoše i na jejich hřebeny. Podívejte se na aktuální jízdní řady.

krkonose.eu/krkonosske-cyklobusy

Potřebujete poradit, načerpat **inspiraci na výlety**, koupit suvenýr nebo turistickou vizitku? Krkonošská **informační centra** jsou tu pro vás.

krkonose.eu/turisticka-informacni-centra

Sháníte ubytování? Podívejte se na přehled našich prověřených ubytovatelů. Jejich služby vám můžeme vřele doporučit. Vyberte si, zda to bude horská bouda, hotel, apartmán nebo rodinný penzion. krkonose.eu/ubytovani-v-krkonosich

Sledujte nás a sdílejte
s námi vaše zážitky
z Krkonoš

